Tevredenheid bedrijven over ROC Drenthe College

Kees Meijer
Joost van der Horst
Saskia Stollman
Jos Frietman

Nijmegen, 21 december 2011

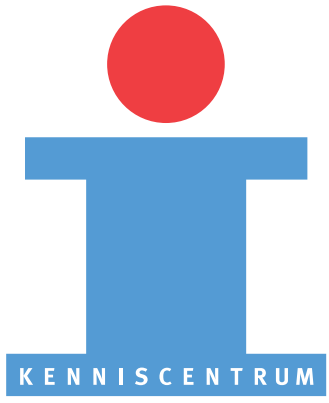

beroepsonderwijs arbeidsmarkt

© 2011 Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt, Nijmegen

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt te Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

0 Tevredenheid van bedrijven over Drenthe College: samenvatting, conclusies en aanbevelingen vii

1 Tevredenheidsonderzoek: opzet en uitvoering 1
1.1 Achtergronden 1
1.2 Vraagstelling 1
1.3 Onderzoeksaanpak 2
1.4 Opbouw van dit rapport 6

2 Waardering leerbedrijven 7
2.1 Vraagstelling, verloop veldwerk en response 7
2.2 Resultaten 10
2.2.1 Waardering voor Drenthe College overall 10
2.2.2 Waardering gediplomeerden 12
2.2.3 Waardering en verbetering BOL-stages 13
2.2.4 Waardering en verbetering BBL-leerwerkperiodes 16
2.2.5 Waardering overleg 19
2.2.6 Waardering samenwerking onderwijsontwikkeling 20

3 Waardering niet-leerbedrijven 23
3.1 Vraagstelling en verloop veldwerk 23
3.2 Resultaten 24
3.2.1 Niet-leerbedrijven: geen beeld van Drenthe College 24
3.2.2 Niet-leerbedrijven over imago, gediplomeerden, samenwerking 25
3.2.3 Niet-leerbedrijven: wél bpv 29

4 Waardering cursusbedrijven en stakeholders 31
4.1 Vraagstelling en verloop veldwerk 31
4.2 Cursusbedrijven: waardering van cursussen en het imago 32
4.3 Stakeholders over beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering 35

Tevredenheid bedrijven met Drenthe College

Tevredenheid leerbedrijven:

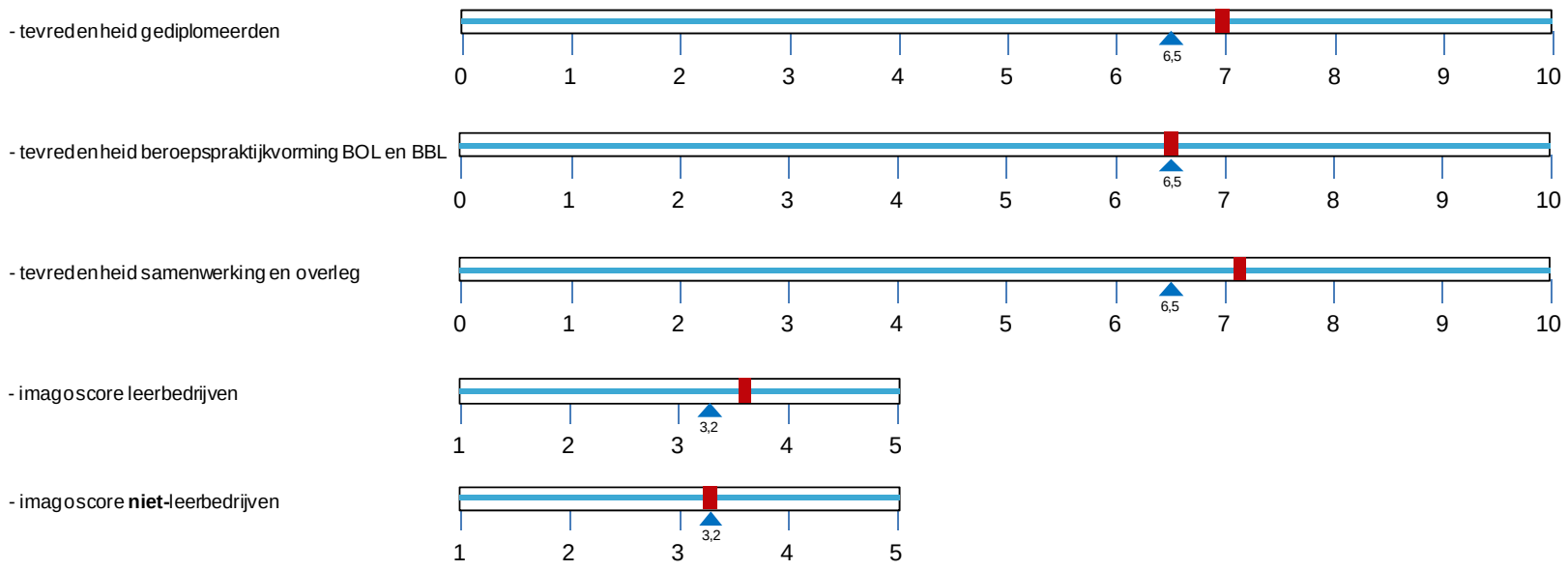

Jaarresultaat 2010

totale instelling | **pag. 6**

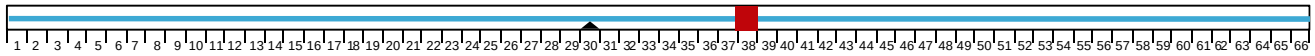

positie eigen instelling

positie instelling met gemiddelde score mbo

Bron: Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2010. Bouwsteen studiesucces. Instellingsrapportage ROC Drenthe College, juni 2011

0 Tevredenheid van bedrijven over Drenthe College: samenvatting, conclusies en aanbevelingen

a. Vragen, benaderde bedrijven, kenmerken en ijkpunten

Vragen

Drenthe College heeft in de periode oktober – december 2011 onderzoek laten uitvoeren naar de mate van waardering die bedrijven[1] en andere partijen in de provincie hebben voor Drenthe College, zijn onderwijs en zijn recent gediplomeerden.

Drenthe College wil, onder andere in het kader van de kwaliteitszorg, kunnen beschikken over een beeld van de huidige mate van waardering van bedrijven voor Drenthe College. Daarnaast wil men weten op welke punten het functioneren van Drenthe College, in het algemeen en van het onderwijs in het bijzonder, verbeterd kan worden.

Centrale onderzoeksvragen zijn:

1) Wat is de mate van tevredenheid van bedrijven met Drenthe College?
2) Op welke aspecten vinden bedrijven dat de aanpak van Drenthe College verbeterd kan worden?

De vragen verwijzen naar de redenen voor het onderzoek.

Benaderde bedrijven

In het onderzoek zijn in totaal 2.587 bedrijven benaderd. Daarvan hebben 1.062 de vragen beantwoord. Een hoge overall response van 41 procent. Ook bij elk van de vier groepen bedrijven, die in het kader van het onderzoek zijn benaderd, is een hoge response gerealiseerd (zie tabel 0.1):

- *Leerbedrijven:* dit zijn alle bedrijven die in oktober 2011 in het leerbedrijvenbestand voorkomen.
- *Niet-leerbedrijven:* dit zijn alle bedrijven in Drenthe waar vier of meer mensen werken en die geen leerbedrijf van Drenthe College zijn.
- *Cursusbedrijven:* dit zijn de bedrijven die in het schooljaar 2010 - 2011 in het kader van het contractonderwijs een cursus bij Drenthe College hebben afgenomen.
- *Stakeholders:* dit zijn politiek-bestuurlijke partners van Drenthe College in het overleg over het regionale arbeidsmarkt- en scholingsbeleid.

Tabel 0.1 – Benaderde bedrijven: netto steekproef, instrument en response

	netto steekproef	instrument	response	percentage
leerbedrijven	1.540	internet vragenlijst	585	38%
niet-leerbedrijven	988	telefonisch interview	456	46%
cursusbedrijven	55	telefonisch interview	17	31%
stakeholders	4	telefonisch interview	4	100%

1 De term ‘bedrijven’ is in het onderzoek gebruikt als synoniem voor bedrijven, instellingen, organisaties, gemeenten, gastgezinnen, stichtingen, etc.

Het leerbedrijvenbestand van Drenthe College telt ongeveer 2.500 bedrijven. Omdat het bestand geen informatie bevat over de hoofdeconomische sector van elk leerbedrijf, kan niet nagegaan worden of de bedrijven die de internetvragenlijst hebben ingevuld op dat punt representatief zijn voor alle leerbedrijven in het bestand. Aangezien echter 23 procent van alle leerbedrijven van Drenthe College aan het onderzoek heeft meegewerkt, mag ervan uitgegaan worden dat de resultaten in hoge mate representatief zijn voor de mening van alle leerbedrijven. Voor de niet-leerbedrijven geldt dat de uitkomsten representatief zijn voor de populatie bedrijven in Drenthe, ofschoon de bedrijven in de sector Economie iets ondervertegenwoordigd en de instellingen in Zorg&Welzijn iets oververtegenwoordigd zijn.

De onderzochte kenmerken
Bij de vier groepen bedrijven is, voor zover van toepassing, nagegaan wat hun mate van waardering is voor zeven aspecten van Drenthe College:
1. Het beeld / imago van Drenthe College;
2. De kwaliteit van recent gediplomeerden van Drenthe College;
3. De kwaliteit van de BOL-stages;
4. De kwaliteit van de BBL-leerwerkperiodes;
5. De wijze waarop Drenthe College samenwerking en overleg opzet;
6. De kwaliteit van de cursussen binnen het contractonderwijs;
7. De betrokkenheid bij het regionale overleg over arbeidsmarkt- en scholingsbeleid.

In samenhang met de waardering is steeds gevraagd welke aspecten verbeterd dienen te worden.

Normen / ijkpunten
Bij de interpretatie van de gevonden onderzoeksresultaten wordt een norm, een ijkpunt, gehanteerd. In het onderzoek is aan de bedrijven gevraagd om hun tevredenheid met, respectievelijk hun waardering voor Drenthe College uit te drukken in rapportcijfers en waarderingsscores (1 = zeer slecht, 5 = zeer goed). Bij de rapportcijfers wordt een 6,5 als ijkpunt gebruikt en bij de waarderingsscores een score van 3,2. Anders gezegd, deze scores worden beschouwd als minimaal te behalen scores op een aspect.

Deze door de onderzoekers bepaalde ijkpunten zijn gebaseerd op het inhoudelijke uitgangspunt dat de waardering van bedrijven voor een aspect van Drenthe College (bijv. kwaliteit gediplomeerde of opzet stage) minimaal halverwege tussen een ‘voldoende’ en een ‘ruim voldoende’ dient te liggen. De ijkpunten zijn door de onderzoekers gesteld, omdat niet teruggevallen kon worden op benchmarkonderzoek (dit is nog niet voorhanden) of op de resultaten van de eerdere klanttevredenheidsonderzoeken voor Drenthe College (gezien de andere opzet van deze onderzoeken).

b. Waardering leerbedrijven

Rapportcijfers: een 7,1 een 7,0 en een 6,5 voor Drenthe College
Het Drenthe College krijgt van de leerbedrijven een 7,0 - een ruim voldoende - voor de kwaliteit van de recent gediplomeerden (de productdimensie) een 6,5 voor de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming (de procesdimensie) en een 7,1 voor de manier waarop men de samenwerking en het overleg met de bedrijven vorm geeft (de randvoorwaardelijke dimensie).

Alles overziend geldt dat de instellingen in de sector Zorg&Welzijn het meest positief zijn over het Drenthe College (productdimensie: 7,3; proces: 6,8 en randvoorwaarden: 7,2). Bij de sectoren Techniek en Economie liggen de gemiddelden dicht bij elkaar en zijn ze gemiddeld 0,4 punten lager dan bij Zorg&Welzijn.

Waarderingsscore 3,6 voor Drenthe College
De waarderingsscores op elf algemene kenmerken van Drenthe College vormen een tweede overall maat voor de mate van tevredenheid met Drenthe College (zie tabel 0.2). Deze kenmerken zijn afkomstig uit lijsten die roc's hanteren bij eigen klanttevredenheidsonderzoeken. Het zijn kenmerken waarop men zich wil profileren. Op basis van hun ervaringen met Drenthe College geven de leerbedrijven een overall waarderingsscore van 3,6; duidelijk boven het ijkpunt van 3,2. Ook op alle afzonderlijke aspecten liggen de scores boven de norm.

De scores van de bedrijven in de drie sectoren verschillen onderling niet. Leerbedrijjven zien Drenthe College als een maatschappelijk betrokken en klantvriendelijke organisatie, met competente docenten en goede contacten met de regionale partners. Leerbedrijven zijn verhoudingsgewijs wat minder tevreden over de kwaliteit die Drenthe College levert en over de snelheid waarmee door Drenthe College wordt ingespeeld op ontwikkelingen in de regio en de bedrijven.

Tabel 0.2 – Waardering van leerbedrijven voor Drenthe College, indeling naar score per kenmerk; schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed, ijkpunt 3,2

3.8 – 3.6	3.5 – 3.2
- maatschappelijke betrokkenheid	- kwaliteit leverend
- kwaliteit contacten regionale partners	- initiatiefnemend naar bedrijven toe
- competentie docenten	- reactiesnelheid op ontwikkelingen regio
- klantvriendelijkheid naar bedrijfsleven	
- professionaliteit	
- uitstraling toegankelijkheid	
- flexibiliteit	
- ondernemend	

Rapportcijfer 7,0 voor de kwaliteit van recent gediplomeerden van Drenthe College
In rapportcijfers krijgt de kwaliteit van recent gediplomeerde BOL-ers en BBL-ers van de bedrijven die hen in dienst genomen hebben een ruim voldoende (respectievelijk een 6,9 en een 7,1). Deze beoordeling geldt voor alle sectoren en ligt duidelijk boven het ijkpunt van 6,5.

Gevraagd naar hun oordeel over specifieke deelaspecten van de kennis en de kunde van de recent gediplomeerden, valt het oordeel van de respondenten nog positiever uit. Op de waarderingschaal (die loopt van 1 = zeer slecht naar 5 = zeer goed) krijgen de BOL-ers een score van 3,9 en de BBL-ers een 4,0; beide ver boven het ijkpunt van 3,2. De bedrijven zijn het meest positief over de bereidheid van de jongeren om zich voor het bedrijf in te zetten en om zich daarbinnen verder te ontwikkelen (score 4,2). De vakkennis en competenties van BOL-ers en BBL-ers (score 4,0) worden eveneens positief beoordeeld. Het minst positief, maar nog steeds boven het ijkpunt, oordeelt men over de taal- en rekenvaardigheden van de in dienst genomen recent gediplomeerden (score 3,5).

Een rapportcijfer 6,6 voor de opzet en uitvoering van BOL-stages
De opzet van de BOL-stages krijgt als rapportcijfer een 6,6. De bedrijven in de techniek zijn met een rapportcijfer van 6,4 (statistisch gezien) minder positief over de stageopzet in hun sector dan de bedrijven in de sector Economie (6,6) en de instellingen in de sector Zorg&Welzijn (6,8). Binnen elk van de sectoren is nagegaan of bedrijven stages binnen afzonderlijke groepen van opleidingen (bijvoorbeeld opleidingen binnen techniek of economie) verschillend waarderen. Dit blijkt niet het geval te zijn.

Zeven aangrijpingspunten voor verbeteringen van BOL-stages
Van de 21 stage-aspecten die aan de respondenten zijn voorgelegd zijn er zeven die volgens meer dan een derde van de bedrijven met stages extra aandacht nodig hebben.
Bedrijven met BOL-stages hebben behoefte aan:
- meer informatie over doel en opzet van de stage en de bpv-overeenkomst;
- meer informatie over rol van Drenthe College, student (stagiair) en bedrijf tijdens stages;
- een betere inhoudelijke aansluiting tussen binnenschoolse opleiding en stage;
- een betere aansluiting tussen stageopdrachten en bedrijf;
- meer bezoeken op beter passende tijdstippen van stagebegeleiders;
- meer contacten vanuit school met het bedrijf over de stagevoortgang;
- meer informatie over hoe de stagiair beoordeeld wordt.

Een rapportcijfer 6,5 voor de opzet van BBL-leerwerkperiodes
De opzet van de BBL-leerwerkperiodes krijgt als rapportcijfer een 6,5 van de leerbedrijven, een score gelijk aan het ijkpunt. De opzet van deze periodes wordt door de instellingen in de sector Zorg&Welzijn, met een cijfer van 6,8 statistisch significant hoger gewaardeerd dan die door bedrijven in de sectoren Techniek en Economie (beide scores 6,3). Binnen de sector Zorg&Welzijn wordt de aanpak van de leerwerkperiodes binnen de gezondheidszorgopleidingen (score 7,1) significant hoger gewaardeerd dan de opzet binnen welzijn en sport.

Vier aangrijpingspunten voor de verbetering van BBL-leerwerkperiodes
Bij de BBL-leerwerkperiodes zijn er, volgens minimaal drie van de vier leerbedrijven, vier aspecten die om extra aandacht vragen. De bedrijven met BBL-leerwerkperiodes hebben behoefte aan:
- meer informatie over rol van Drenthe College, student (leerling-werknemer) en bedrijf tijdens leerwerkperiodes;
- een betere inhoudelijke aansluiting tussen binnenschoolse opleiding en leerwerkdeel;
- een betere aansluiting tussen leerwerkopdrachten en bedrijf;
- meer contacten vanuit school met bedrijf over voortgang tijdens de leerwerkperiodes.

Een rapportcijfer 7,1 voor de manier waarop Drenthe College de randvoorwaarden voor goed onderwijs realiseert
Van de leerbedrijven geeft 20 procent aan dat men aan een of meerdere vormen van *georganiseerd overleg* met Drenthe College deelneemt. Het gaat hierbij vooral om praktijkopleidersbijeenkomsten, overleg over stages en leerwerkperiodes en werkveldbijeenkomsten. Men waardeert de bijeenkomsten met een rapportcijfer 7,1. Op dit punt zijn de technische bedrijven met een 6,6 significant minder tevreden dan de bedrijven in de andere sectoren. De inzet van Drenthe College om de bijeenkomsten tot een succes te maken krijgt een waarderingsscore van 3,9 (ver boven het ijkpunt).

Een op de zes leerbedrijven *werkt samen* met Drenthe College aan andere onderwijsactiviteiten dan stages of leerwerkperiodes. Het gaat daarbij vooral om bedrijven uit de sector Zorg&Welzijn. Het organiseren van gastlessen is de meest voorkomende vorm bij deze onderwijssamenwerking (65% van 82 bedrijven), gevolgd door bedrijfsexcursies (34%), ontwikkelingsactiviteiten bij stages (38%) en bij BBL-leerwerkperiodes (34%). De kwaliteit van de bijeenkomsten krijgt als rapportcijfer een 7,1. Aan de inzet van Drenthe College bij deze vormen van samenwerking geven de bedrijven gemiddeld een 4,1. Beide scores liggen zeer ver boven het ijkpunt.

Drie van de vier nu inactieve leerbedrijven willen weer actief worden
Negen procent van alle responderende leerbedrijven blijkt ten tijde van het onderzoek geen actief leerbedrijf van Drenthe College te zijn. Het merendeel van deze groep was dat in het verleden wel. Met name deze laatste groep bedrijven wil weer een actief leerbedrijf worden.

c. Waardering niet-leerbedrijven

Zeven van de tien niet-leerbedrijven hebben geen beeld van Drenthe College
Van de 456 niet-leerbedrijven die aan het onderzoek hebben deelgenomen hebben er 309, of tweederde deel, geen beeld van Drenthe College. De belangrijkste redenen daarvoor zijn dat men geen belang heeft bij samenwerking met Drenthe College (opleidingen sluiten niet aan bij behoeften van of de functies in het bedrijf) of dat men al samenwerkt met een ander roc.

Een waarderingsscore van 3,2 voor Drenthe College
De niet-leerbedrijven waarderen het imago van Drenthe College met een waarderingsscore van 3,2 (ligt op het ijkpunt). Op drie kenmerken ligt de score onder het ijkpunt (tabel 0.3).

Tabel 0.3 – Waardering van niet-leerbedrijven voor Drenthe College, indeling naar score per kenmerk; schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed, ijkpunt 3,2

3.5 – 3.2	3.1 – 2.7
- maatschappelijke betrokkenheid	- kwaliteit contacten regionale partners
- professionaliteit	- initiatiefnemend naar bedrijven toe
- competentie docenten	- reactiesnelheid op ontwikkelingen regio
- klantvriendelijkheid naar bedrijfsleven	
- uitstraling toegankelijkheid	
- ondernemend	
- flexibiliteit	
- levert kwaliteit	

In vergelijking met de leerbedrijven hebben de niet-leerbedrijven een wat minder positief beeld. Dat verschil is niet toe te schrijven aan de volgordelijkheid van de waardering van de diverse kenmerken, maar aan de mate van waardering. De waarderingsscore van de leerbedrijven ligt over de hele linie enkele tienden hoger (zie tabel 0.2). Niet-leerbedrijven bouwen een beeld op van Drenthe College via ‘horen zeggen’. Leerbedrijven hebben direct contact met het roc. Directe contacten leiden tot een positiever beeld.

Niet-leerbedrijven met beeld van Drenthe College: tweederde heeft belangstelling voor samenwerking met Drenthe College
Van de niet-leerbedrijven met een beeld van het Drenthe College blijkt 40 procent in het verleden al eens met Drenthe College samengewerkt te hebben, voornamelijk bij stages. Driekwart van deze niet-leerbedrijven wil weer met Drenthe College samenwerken. Het gaat daarbij vooral om samenwerking bij stages (86%) en leerwerkperiodes (50%). Om deze samenwerking tot stand te brengen worden door de niet leerbedrijven drie voorwaarden aangeven. Drenthe College dient:

- het initiatief tot (hernieuwde) samenwerking te nemen;
- te zorgen voor een goede match tussen stagiair en bedrijf;
- te zorgen voor organisatorisch doordacht opgezette stages.

d. Waardering van de cursusbedrijven

Een rapportcijfer 7,1 voor de cursussen van Drenthe College
De cursussen die in het kader van het contractonderwijs gegeven worden, krijgen als rapportcijfer een 7,1 (ver boven het ijkpunt). Ook uit de scores op de specifieke aspecten van de cursussen blijkt dat de respondenten positief zijn. De bedrijven en instellingen beoordelen de inhoud van de cursussen (effectiviteit en efficiëntie ervan), de organisatie (bereikbaarheid locaties, passend tijdstip) en de bereidheid om in te spelen op de wensen van de klant als ‘goed’. Dit oordeel geldt zowel voor de cursussen die voor medewerkers van een bedrijf georganiseerd worden als voor de cursussen voor cliënten van bijvoorbeeld het UWV of sociale werkplaats.

Aangrijpingspunten voor verbeteringen
Op twee aspecten worden door de geïnterviewden suggesties gedaan om de cursussen verder te verbeteren. Het gaat daarbij allereerst om de organisatie rondom de cursussen. Gepleit wordt voor een betere informatieverstrekking aan potentiële afnemers over het brede aanbod aan cursussen, voor een vermindering van de administratieve last bij het inschrijven (zijn al die gegevens echt nodig?) en voor het toewijzen van een vaste contactpersoon aan de studenten. Het tweede aspect betreft de onderwijskundige invulling. Respondenten zien graag een verdere aanpassing van de cursussen aan de kenmerken van individuele studenten (waardoor een flexibilisering in duur ontstaat), een verhoging van de kwaliteit van het onderwijsmateriaal, meer aandacht voor het voorkomen van voortijdige uitval en vooral het inzetten van docenten die goed met de doelgroepen kunnen omgaan.

e. Waardering stakeholders

Drenthe College levert een relevante bijdrage aan regionaal overleg over het scholingsbeleid
Naar de mening van de vier geïnterviewde stakeholders maakt Drenthe College de rol als regionale ‘spin in het web’ zeker waar. Het gaat daarbij vooral om het inspelen op de initiële en de continue scholingsbehoefte in de provincie. Bij het vaststellen van deze scholingsbehoefte op de arbeidsmarkt hebben andere partijen het initiatief.

Aangrijpingspunten voor verbeteringen
De stakeholders zien mogelijkheden de inbreng vanuit Drenthe College verder te versterken, allereerst door het opzetten van een stevigere organisatorische structuur voor het overleg en

het daaraan gelieerde contractonderwijs binnen Drenthe College. Het in de visie van de stakeholders steeds weer verschuiven van de verantwoordelijkheid leidt tot onnodig tijdverlies door het weer moeten zoeken naar de juiste personen en het weer moeten opbouwen van nieuwe netwerken binnen de school. In samenhang hiermee wordt aandacht gevraagd voor het verder uitbouwen van de onderwijsinfrastructuur in de provincie. Naast een nog nauwere band tussen arbeidsmarktontwikkelingen en onderwijsaanbod denkt men ook aan het versterken van de doorlopende leerlijnen met het hbo, onder andere met het Stenden College.

f. Conclusies en aanbevelingen

In de voorgaande paragrafen zijn de resultaten samengevat van het onderzoek dat tot doel had antwoorden te formuleren op de volgende vragen:
1. Wat is de mate van tevredenheid van bedrijven met Drenthe College?
2. Op welke aspecten vinden bedrijven dat de aanpak van Drenthe College verbeterd kan worden?

Hieronder wordt in concluderende zin een antwoord gegeven op deze vragen.

Conclusie 1:
Leerbedrijven zijn tevreden over de kwaliteit van recent gediplomeerden en de manier waarop Drenthe College overleg en samenwerking organiseert; over de opzet van de stages en de leerwerkperiodes is men, verhoudingsgewijs, wat minder tevreden.
Leerbedrijven zijn tevreden over de kwaliteit van recent gediplomeerden van een BOL- of een BBL-opleiding. Deze conclusie geldt ook voor de manier waarop Drenthe College hen betrekt bij overleg en samenwerkingsactiviteiten. De scores liggen ruim boven de ijkpunten.
Bedrijven zijn, verhoudingsgewijs, minder tevreden over de wijze waarop BOL-stages en BBL-leerwerkperiodes voorbereid en uitgevoerd worden.

Conclusie 2:
Over de aanpak van de beroepspraktijkvorming binnen de gezondheidszorgopleidingen zijn de leerbedrijven zeer tevreden. Met de aanpak binnen de technische opleidingen zijn de leerbedrijven, verhoudingsgewijs, minder tevreden.
De grote lijn in de mate waarin bedrijven de stage-opzet van de verschillende sectoren waarderen is dat de sector Zorg&Welzijn de hoogste scores krijgt (rapportcijfer 6,8), de sector Economie volgt (score 6,6) en de sector Techniek (6,4) de rij sluit. Het gaat hierbij om scores rondom het ijkpunt van 6,5. Binnen de sector Zorg&Welzijn zijn het de stages binnen de opleidingen gezondheidszorg (score 6,9) die het meest positief beoordeeld worden.

Conclusie 3:
Leerbedrijven hebben een positiever beeld van Drenthe College dan niet-leerbedrijven.
Niet-leerbedrijven geven op een lijst van 11 kenmerken – waaronder competente docenten, maatschappelijk betrokken, flexibel – Drenthe College een waarderingsscore van 3,2; precies op het ijkpunt. Leerbedrijven geven een score van 3,6. Dit wijst erop dat directe contacten leiden tot een positiever beeld van het Drenthe College.

Conclusie 4:
De cursusbedrijven zijn zeer tevreden over het aanbod aan cursussen, de inhoud ervan en de wijze waarop ze uitgevoerd worden.
Zowel de cursussen voor werknemers als voor cliënten van bedrijven worden met score van 3,9 - ver boven het ijkpunt – gewaardeerd.

Conclusie 5:
Stakeholders stellen dat Drenthe College een relevante rol speelt bij het invullen en uitvoeren van het scholingsbeleid in de provincie.
De stakeholders geven aan dat Drenthe College, in lijn met zijn taakstelling, een infomerende en ondersteunde inbreng heeft binnen het regionale overleg over de arbeidsmarkt. De bijdrage aan het invullen van het daarop aansluitende scholingsbeleid wordt als belangrijk geduid en positief gewaardeerd.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1:
Zet in op het verbeteren van BOL-stages en de BBL-leerwerkperiodes, vooral binnen de sectoren Techniek en Economie.
Een belangrijk deel van de bedrijven geeft te kennen behoefte te hebben aan het verbeteren van de stages en de leerwerkperiodes. Aanbevolen wordt in te zetten op het vooraf beter informeren van de bedrijven en op het intensiveren van de contacten met het bedrijf tijdens de bvp-periode. Wellicht kan er in dit verband vaker gebruik gemaakt worden van e-mail en sms. Ook het punt van de betere aansluiting tussen theorie op school en praktijkopdrachten verdient aandacht. Bedrijven willen een betere aansluiting tussen de theorie en de praktijk. Men zou graag zien dat de opdrachten van studenten meer aansluiten bij de dagelijkse praktijk in de bedrijven en instellingen. Onderzoek naar wat precies de kritiekpunten van de bedrijven bij die opdrachten zijn lijkt opportuun. Tevens kan dit een gespreksonderwerp vormen tijdens bezoeken aan de bedrijven of tijdens overleggen met bedrijven op het roc.

Aanbeveling 2:
Besteed in het lesprogramma extra aandacht aan de reken- en taalvaardigheden van de studenten.
Bedrijven zijn, alhoewel zeker niet ontevreden, het minst tevreden met de taal- en rekenvaardigheden van de nieuw aangenomen jonge vakmensen. Mede gezien de invoering van de landelijke examens verdienen deze competenties extra aandacht.

Aanbeveling 3:
Zijn extra bpv-plaatsen nodig? Neem contact op met niet-actieve leerbedrijven.
Neem bij behoefte aan extra bvp-plaatsen, in eerste instantie, contact op met oud-leerbedrijven. Oud-leerbedrijven van Drenthe College zijn (erg) geïnteresseerd in het hernieuwen van het contact. Bedrijven, die nog nooit met Drenthe College hebben samengewerkt blijken minder gemotiveerd te zijn om leerbedrijf te worden.

Aanbeveling 4:
Streef naar een grotere deelname aan het georganiseerd overleg met Drenthe College.
Een op de vijf bedrijven neemt deel aan het georganiseerd overleg met Drenthe College. Degenen die deelnemen zijn er positief over. Omgekeerd, vier van de vijf leerbedrijven nemen geen deel aan het overleg.
Aanbevolen wordt na te gaan hoe het deelnamecijfer aan de bijeenkomsten vergroot kan worden. Voor een belangrijk deel hebben de verbeteringssuggesties bij de bpv te maken met het beter geïnformeerd willen worden over doel, opzet en uitvoering. Dergelijke aspecten kunnen tijdens het overleg met de bedrijven aan bod komen.

Aanbeveling 5:
Versterk de organisatorische structuur rondom het contractonderwijs.
Zowel in de gesprekken met de cursusbedrijven als met de stakeholders is naar voren gekomen dat men tevreden is over de cursussen wanneer ze eenmaal van start gegaan zijn. Echter, dezelfde gesprekspartners merken op dat er in de voorbereidingsfase het een en ander verbeterd kan worden.
Aanbevolen wordt een stevige organisatorische structuur rondom de cursussen op te zetten en, vooral, te handhaven. Het moet duidelijk zijn en blijven wie de contactpersoon is, met wie er afspraken gemaakt kunnen worden en wie de eerstverantwoordelijke is tijdens de uitvoering.

Aanbeveling 6: Ga na hoe de reactiesnelheid op regionale ontwikkelingen verhoogd kan worden.
Zowel leerbedrijven als niet-leerbedrijven merken op dat Drenthe College directer zou kunnen reageren op ontwikkelingen in de regio. Slagvaardig inspelen op dit soort trends voor een grote onderwijsorganisatie is niet eenvoudig.
Aanbevolen wordt om te bezien wat de mogelijkheden zijn. Te denken valt aan het beter informeren van meer bedrijven over het brede scholingsaanbod. Wellicht kan er een inventarisatie onder de leerbedrijven uitgevoerd worden aan welke cursussen er behoefte bestaat.

1 Tevredenheidsonderzoek: opzet en uitvoering

1.1 Achtergronden

Drenthe College is, met jaarlijks ongeveer 10.000 studenten verdeeld over ruim 240 opleidingen die aangeboden worden op locaties in onder andere Assen, Emmen, Meppel en Hoogeveen, de grootste aanbieder van middelbaar beroepsonderwijs in de provincie Drenthe. Voor wat betreft opleidingsresultaten scoort Drenthe College bovengemiddeld en voor wat betreft het voorkomen van voortijdig schoolverlaten behoort de instelling tot de kopgroep van de Nederlandse roc's.

In de afgelopen jaren heeft Drenthe College tweemaal een onderzoek laten uitvoeren naar de mate van tevredenheid onder Drentse bedrijven over Drenthe College. Daarbij ging het zowel om het peilen van hun mate van betrokkenheid bij, c.q. loyaliteit aan Drenthe College als om het oordeel over de kwaliteit van de gediplomeerden[2].
In diezelfde periode formuleerde het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) het beleidsvoornemen om, op termijn, de mate van tevredenheid van het bedrijfsleven met het mbo op te nemen in de bekostigingssystematiek[3]. Als onderdeel van de nadere invulling van dit voornemen is door het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) in Nijmegen in opdracht van OCW een pilot uitgevoerd[4]. Doel ervan was enerzijds het ontwikkelen van een valide en betrouwbaar instrument om de waardering van bedrijven voor het mbo te meten en anderzijds om zicht te krijgen op de voorwaarden waaronder het instrument op brede schaal ingezet kan worden.

Drenthe College heeft het besluit genomen om een herhalingsonderzoek naar de klanttevredenheid te laten uitvoeren. Aan KBA Nijmegen is de opdracht verleend om – gebruikmakend van een toegespitste versie van de in de OCW pilot ontwikkelde vragenlijst 'waardering bedrijven voor het mbo' – de mate van tevredenheid van bedrijven in Drenthe over onderwijs, organisatie en regionale inkadering van Drenthe College in kaart te brengen.

1.2 Vraagstelling

Voor Drenthe College heeft het onderzoek een dubbele doelstelling. Men wil allereerst zicht krijgen op de huidige mate van waardering van bedrijven[5] voor Drenthe College. Tegelijkertijd wil men zicht krijgen op welke aspecten van Drenthe College, in de visie van de bedrijven, verdere versterking behoeven. Het gaat daarbij om aspecten als bijvoorbeeld de beroepspraktijkvorming (BPV), contractonderwijs en de samenwerkingsverbanden met regionale partners.

---

2 TNS NIPO (2007 en 2009*) KTO Drenthe College – tevredenheid en binding met Drenthe College onder (stage)bedrijven in de regio.*

3 Zie in dit verband de nadere uitwerking van dit voornemen in het Actieplan mbo '*Focus op vakmanschap 2011 – 2015'* in de brief van de minister van OCW aan de Tweede Kamer, 15 februari 2011, p 8 en 9.

4 Hövels, Ben, Kees Meijer en Kees Hoogendijk (2011) *De waardering van bedrijven voor het mbo: een pilot. Verslag van een pilot-onderzoek naar het meten van de waardering van het bedrijfsleven voor het middelbaar beroepsonderwijs*. Nijmegen, KBA

5 De term 'bedrijven' is in het onderzoek gebruikt als synoniem voor bedrijven, instellingen, organisaties, gemeenten, gastgezinnen, stichtingen, etc.

Het doel van het onderhavige onderzoek is het geven van een antwoord op de navolgende vragen:

1 Wat is de mate van tevredenheid van leerbedrijven in Drenthe over Drenthe College?
2 Wat is het imago van ROC Drenthe onder bedrijven waarmee geen contact c.q. geen samenwerkingsrelatie (meer) bestaat?
3 Wat is de mate van tevredenheid van bedrijven over cursussen die Drenthe College aanbiedt en van stakeholders over de betrokkenheid bij beleidsontwikkeling?
4 Op welke aspecten kunnen het aanbod van Drenthe College (met name op het terrein van de BPV en contractonderwijs) en de relatie tussen Drenthe College en externe partijen concreet verbeterd worden? Welke suggesties leveren de bedrijven en stakeholders hiervoor op?

De antwoorden op de vragen 1, 2 en 3 bieden Drenthe College zicht op de huidige visie van bedrijven op, c.q. hun mate van waardering voor, Drenthe College. Als zodanig vormen de gegevens een 0-meting, waar toekomstige resultaten tegen afgezet kunnen worden.
De antwoorden op vraag 4 hebben een hoog stuurinformatie gehalte. Ze geven docenten en staf van Drenthe College informatie over aspecten van aanbod, organisatie en beleid die extra aandacht verdienen.

1.3 Onderzoeksaanpak

Het project is uitgevoerd in drie stappen: voorbereiding, gegevensverzameling en analyse / rapportage.

Stap 1: Voorbereiding (medio september – medio oktober 2011)

Operationalisering van het begrip 'tevredenheid' en structurering van de vragenlijsten
Als eerste is in de voorbereidingsfase een *lijst met onderwerpen* opgesteld waarover het Drenthe College de mate van tevredenheid van bedrijven wil vaststellen. De uiteindelijke lijst bestaat uit acht onderwerpen (zie schema 1.1).

Bij de eerste reeks onderwerpen staat de *tevredenheid van bedrijven met de initiële mbo-opleidingen* van Drenthe College centraal. In overleg met het Drenthe College worden er, gebruikmakend van de door KBA voor het ministerie van OCW opgestelde vragenlijst, vijf onderwerpen bepaald. Deze onderwerpen worden verdeeld over drie dimensies:
- *Productdimensie:* deze dimensie heeft betrekking op de kwaliteit van de recent gediplomeerde mbo'ers van het Drenthe College (onderwerp A).
- *Procesdimensie:* binnen deze dimensie staat het onderwijs centraal. De onderwerpen hebben betrekking op mate van de waardering voor de manier waarop het Drenthe College BOL-stages en BBL-leerwerkperioden opzet en uitvoert (onderwerpen B en C).
- *Randvoorwaardelijke dimensie:* het gaat hier om de randvoorwaarden waaronder de leerprocessen worden uitgevoerd. Het gaat om de tevredenheid over de wijze waarop het Drenthe College het overleg met bedrijven heeft georganiseerd en de manier waarop het roc met bedrijven samenwerkt bij onderwijsontwikkeling en –uitvoering (onderwerpen D en E).

Overzicht 1.1 – Aspecten van het begrip 'tevredenheid met Drenthe College', naar type bedrijf

Onderwerp / thema	**Subthema's**	
LEERBEDRIJVEN		
Productdimensie		
A Waardering pas opgeleide mbo'ers	- Kwantitatief: in dienst nemen schoolverlaters Drenthe College - Kwalitatieve aansluiting	
Procesdimensie		
B Waardering BOL-stage	Rol van de school bij: - voorbereiding bedrijf op stage - (inhoudelijke) aansluiting stage/stagiair - begeleiding van de stagiair - beoordeling van de stagiair (o.a. instructie bedrijf)	
C Waardering BBL-leerwerkperiodes	Rol van de school bij: - voorbereiding bedrijf op stage - (inhoudelijke) aansluiting stage/stagiair - begeleiding van de stagiair - beoordeling va de stagiair (o.a. instructie bedrijf)	I – Imago, o.a.: - professionaliteit - flexibiliteit - ondernemend - overleg regionale partners - maatschappelijk betrokkenheid
Randvoorwaardelijke dimensie		
D Waardering overleg tussen bedrijven en Drenthe College over onderwijs	Rol van bedrijf en school bij: - overleg op alle niveaus	
E Waardering samenwerking tussen bedrijven en Drenthe College bij onderwijs	Rol van bedrijf en school bij: - onderwijsontwikkeling - docentenstages, excursies - gastdocentschappen	
CURSUSBEDRIJVEN / STAKEHOLDERS		
F Waardering voor bedrijfscursussen	Aantal studenten Type cursussen Oordeel over aanbod, opzet, uitvoering en nazorg	
G Waardering inbreng van Drenthe College in regionaal beleidsoverleg	Welke overlegplatformen? Oordeel over inbreng in overleg over arbeidsmarkt- en scholingsbeleid	
NIET-LEERBEDRIJVEN		
H Waardering mogelijke samenwerking met Drenthe College	Ooit contact geweest? Duur contact Reden verbreken contact Redenen voor (herstel) contact	

De tweede reeks onderwerpen heeft betrekking op de mate van tevredenheid van bedrijven met andere activiteiten die Drenthe College uitvoert.
Het gaat allereerst om de *tevredenheid van bedrijven met bedrijfscursussen* (onderwerp F). Binnen het contractonderwijs verzorgt het Drenthe College jaarlijks een groot aantal cursussen. Het gaat hierbij zowel om cursussen voor medewerkers van bedrijven als om opleidingen die in opdracht van bijvoorbeeld een UWV of een sociale werkplaats voor de cliënten ervan verzorgd worden. Men wil een beter zicht krijgen op hoe de bedrijven die de cursussen afnemen denken over het aanbod, de opzet en de uitvoering.
Het gaat vervolgens om de tevredenheid van de stakeholders, dat wil zeggen politiek-bestuurlijke organisaties in Drenthe, met de inbreng van Drenthe College in het *regionale overleg over arbeidsmarkt- en scholingsbeleid* (onderwerp G).
De bedrijven met wie Drenthe College niet samenwerkt nemen een eigen positie in binnen het tevredenheidsonderzoek. Van deze bedrijven wil Drenthe College weten welke beeld men van het roc heeft (het imago, zie hieronder). Ook wil men weten of deze bedrijven met Drenthe College willen *gaan samenwerken* en zo, onder welke voorwaarden (onderwerp H).

Als laatste wordt een overkoepelden onderwerp aan de lijst met tevredenheidaspecten toegevoegd: *het imago van Drenthe College* (onderwerp I). Welk beeld hebben bedrijven met wie er wel of niet samengewerkt wordt van Drenthe College? Respondenten in bedrijven hebben een min of meer expliciet beeld van Drenthe College. Dit beeld kan op allerlei manieren ontstaan zijn, bijvoorbeeld door iets over het roc gelezen te hebben, er kinderen op school te hebben, er met familieleden over gepraat te hebben, docenten tijdens stagebezoeken te spreken en/of door er een cursus gevolgd te hebben. De ervaringen van de bedrijven met de kwaliteit van de gediplomeerden, de beroepspraktijkvorming die aangeboden wordt, de contacten vanuit het roc, de rol bij van het Drenthe College bij overleggen dragen ook bij aan het imago van het Drenthe College. Zo bezien is het een ‘optelsom’ van de diverse ervaringen van een respondent met-Drenthe College. De aparte positie van dit tevredenheidsaspect komt grafisch tot uiting in overzicht 1.1, door de plaatsing in de laatste kolom.

Bij het imagodeel in de vragenlijsten wordt de respondent gevraagd om te beoordelen in welke mate Drenthe College voldoet aan elf meer algemene kenmerken. Het gaat hierbij onder andere om professionaliteit, uitstraling van toegankelijkheid, competentieniveau van de docenten, ondernemingszin en maatschappelijke betrokkenheid. Deze kenmerkenlijst is overgenomen uit de vragenlijst die voor OCW ontwikkeld is (zie voetnoot 4). Het imago onderdeel in de OCW-lijst berust weer op een analyse van vragenlijsten die door diverse roc’s gebruikt worden om de klanttevredenheid te meten.

De conceptvragen zijn aan het Drenthe College voorgelegd. Op een aantal van punten heeft dit tot verdere aanvullingen naar en toespitsingen op de regionale situatie geleid.

Normstelling
Bij de interpretatie van de gevonden onderzoeksresultaten wordt een norm, een ijkpunt, gehanteerd. In het onderzoek wordt aan de respondenten gevraagd om een rapportcijfer (1 – 10) of een waarderingsscore (1 = zeer slecht, 5 = zeer goed) te geven aan de in overzicht 1.1 opgenomen aspecten. Bij de rapportcijfers wordt een 6,5 als ijkpunt gebruikt en bij de waarderingsscores een score van 3,2. Anders gezegd, een score van 6,5 respectievelijk 3,2 op een aspect wordt beschouwd als een minimaal te behalen resultaat.

De ijkpunten zijn door de onderzoekers gesteld, omdat niet teruggevallen kon worden op benchmarkonderzoek of de resultaten van eerdere klanttevredenheidsonderzoeken voor Drenthe College (gezien de andere opzet van deze onderzoeken). De ijkpunten te onderbouwen uit het onderzoeksgegeven dat er een verband is tussen de mate van tevredenheid van bedrijven met de stageopzet van Drenthe College en het aantal verbeteringssuggesties dat men voor de stage doet. Bedrijven die de stageopzet met een 6,5 of hoger waarderen geven significant minder verbeteringssuggesties dan bedrijven die een lagere waarderingsscore geven. De 6,5 blijkt het punt te zijn waarop 'niet tevreden' omslaat naar een 'wel tevreden'.

Opbouwen adressenbestanden
De derde activiteit in de voorbereidingsfase is het opbouwen *van het bestand van de te benaderen bedrijven.*
- *Leerbedrijven.* Het gaat hierbij om alle bedrijven die begin oktober 2011 in het leerbedrijvenbestand zijn opgenomen. De adressen van de leerbedrijven zijn door Drenthe College aan KBA Nijmegen ter beschikking gesteld (zie paragraaf 2.1).

- *Niet-leerbedrijven.* Het gaat hierbij om bedrijven die niet voorkomen in het leerbedrijvenbestand van Drenthe College. Het onderzoek heeft zich, met uitzondering van de sector Zorg&Welzijn, beperkt tot bedrijven die minimaal vier of meer werknemers hebben. De adressen van deze bedrijven zijn verkregen via de Kamer van Koophandel (zie paragraaf 3.1).

Overzicht 1.2 – Verdeling van de vragenblokken over groepen bedrijven en onderzoeksinstrumenten

Onderzoeksgroep	Leerbedrijven	Niet-leer bedrijven	Cursus-bedrijven	Stakeholders
Onderzoeksinstrument	Internet-vragenlijst	Telefonisch interview	Telefonisch interview	Telefonisch interview
Thema / onderwerp / vragenblok				
A Waardering pas gediplomeerde mbo'ers	X	X		
B Waardering BOL-stage	X			
C Waardering BBL-leerwerk-periodes	X			
D Waardering overleg roc-bedrijf over onderwijs	X			X
E Waardering samenwerking roc-bedrijf bij onderwijs	X	X		
F Waardering bedrijfscursussen			X	
G Waardering inbreng in regionaal beleidsoverleg				X
H Geen samenwerking (meer) tussen school en bedrijf		X		
I Waardering voor imago Drenthe College	X	X	X	

- *Cursusbedrijven.* Het gaat hierbij om bedrijven die in het schooljaar 2010 – 2011 cursussen van Drenthe College hebben afgenomen. De adressen van deze bedrijven zijn aangeleverd door Drenthe College (zie paragraaf 4.1).

- *Stakeholders.* Voor het verkrijgen van aanvullende informatie ('het verhaal achter de cijfers') is besloten om bij vier belangrijke partners (de 'stakeholders') van Drenthe College verdiepende interviews af te nemen. In samenspraak met Drenthe College is bepaald welke stakeholders benaderd worden (zie paragraaf 4.1).

Overzicht 1.2 geeft een overzicht van de verdeling van de vragenblokken en van de instrumenten die bij het benaderen van de verschillende groepen bedrijven gehanteerd zijn.

Stap 2: gegevensverzameling (medio oktober – medio november)

De *leerbedrijven* zijn in de periode 14 oktober – 10 november 2011 benaderd met de internetvragenlijst. Samen met het eerste verzoek is een aanbevelingsbrief van de voorzitter van het College van Bestuur van Drenthe College toegemaild. Er is driemaal gerappelleerd.
De *niet-leerbedrijven* zijn in de tweede en derde week van oktober 2011 door interviewers van KBA Nijmegen benaderd voor een telefonisch interview.
De cursusbedrijven zijn in de laatste week van oktober en de eerste twee weken van november telefonisch benaderd.
De telefonische interviews met de *stakeholders* zijn eind oktober – begin november 2011 gehouden.

Stap 3: analyse en rapportage

Deze activiteiten zijn in de periode begin november – medio december 2011 uitgevoerd.

1.4 Opbouw van dit rapport

In de volgende hoofdstukken wordt ingegaan op de mate van waardering die de bedrijven hebben voor Drenthe College. Achtereenvolgens komen aan de orde de leerbedrijven (hoofdstuk 2), de niet-leerbedrijven (hoofdstuk 3) en de cursusbedrijven samen met de stakeholders (hoofdstuk 4).

De hoofdstukken zijn als afzonderlijk deelrapportages te lezen.

2 Waardering leerbedrijven

2.1 Vraagstelling, verloop veldwerk en response

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van het onderzoek onder de bedrijven die bij Drenthe College als leerbedrijf staan geregistreerd. Het gaat hierbij om bedrijven die volgens opgave van Drenthe College in 2011 een BOL-stage en/of een BBL-leerwerkperiode hebben georganiseerd. Dit type bedrijf wordt in het navolgende aangeduid als 'leerbedrijf'.

Vraagstelling
De vraagstelling van het onderzoek onder de leerbedrijven richt zich met name op de beantwoording van onderzoeksvraag 1 *'Wat is de mate van tevredenheid van leerbedrijven in Drenthe over Drenthe College?*' en onderzoeksvraag 4: '*Op welke aspecten kunnen het aanbod van Drenthe College en de relatie tussen het roc en externe partijen concreet verbeterd worden?'* Bij vraag 4 gaat het vooral om de aspecten van de beroepspraktijkvorming, in casu stages en leerwerkperiodes.

Verloop veldwerk
Bij het inwinnen van de visie van de leerbedrijven is gebruik gemaakt van een *internetvragenlijst*. Centrale topics in de vragenlijst betreffen de mate van waardering voor :
- Drenthe College in het algemeen;
- de kwaliteit van recent in dienst genomen gediplomeerden van Drenthe College;
- de manier waarop de beroepspraktijkvorming georganiseerd is;
- de wijze waarop Drenthe College samenwerking en overleg opzet.

Voor de opbouw van het *adressenbestand* van de te benaderen bedrijven is het leerbedrijvenbestand van Drenthe College gebruikt. Dit bestand bevatte adresgegevens van 2.715 leerbedrijven (de zogenaamde bruto steekproef). Er bleken 391 organisaties en/of contactpersonen twee of meer keer in voor te komen. Van veel van de leerbedrijven was het e-mailadres onbekend. KBA heeft het bestand daarom eerst verrijkt met e-mailadressen. Voor 487 bedrijven kon er geen e-mailadres achterhaald worden. Tevens gaven 73 bedrijven, bij het informeren naar het e-mailadres, direct aan niet mee te willen werken aan het onderzoek. Ook bleek, na de eerste verzending, een aantal e-mail adressen niet correct. Een gedeelte van deze adressen kon worden hersteld; voor 224 e-mail adressen gold dit niet. Na het ontdubbelen van de bruto steekproef en het verwijderen van bovengenoemde categorieën bleef er een netto steekproef over van 1.540 leerbedrijven.

Overzicht 2.1 laat het verloop van de bruto naar netto steekproef zien. De bereikte response binnen de netto-steekproef bedraagt 38 procent; een zeer goed resultaat voor een internetvragenlijst.

Overzicht 2.1 – Verloop van bruto naar netto steekproef en behaalde response

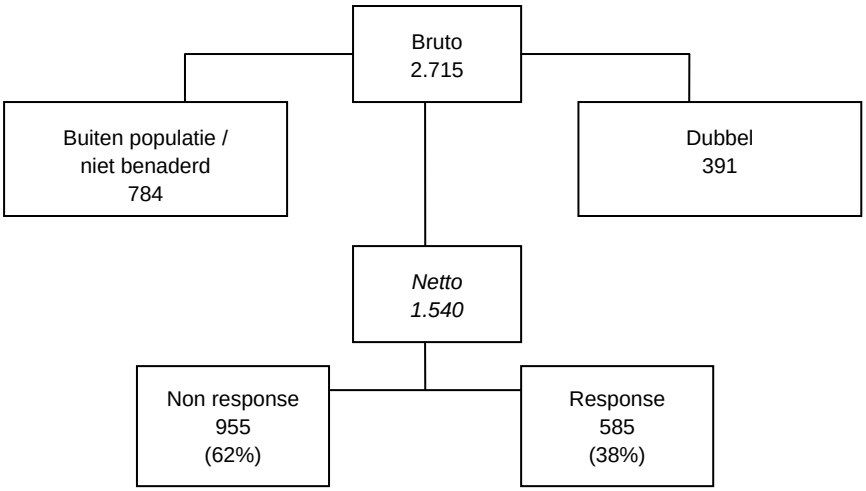

Response
Qua response hebben vooral instellingen uit de sector Economie (40%) de internetvragenlijst ingevuld. Echter ook de sectoren Zorg&Welzijn (met 34%) en Techniek (met 26%) zijn goed vertegenwoordigd. Het leerbedrijvenbestand van Drenthe College telt ongeveer 2.500 bedrijven. Omdat het bestand geen volledige informatie bevat over de sector van elk leerbedrijf, kan niet nagegaan worden of de bedrijven die de internetvragenlijst hebben ingevuld representatief zijn voor alle leerbedrijven van Drenthe College. Aangezien echter 23 procent van alle leerbedrijven van Drenthe College aan het onderzoek heeft meegewerkt, kan ervan worden uitgegaan dat de resultaten in hoge mate representatief zijn voor de mening van alle leerbedrijven van Drenthe College.

Tabel 2.1 – Verdeling van de response naar sector

Sector	Aantal respons	% respons
Economie	209	40
Techniek	135	26
Zorg&Welzijn	181	34
Totaal	525*	100

* : van 60 bedrijven is de sector onbekend

Drenthe College heeft, in termen van het *aantal werknemers*, vooral kleine(re) bedrijven als leerbedrijf. Ongeveer tweederde van de leerbedrijven telt minder dan 25 werknemers. Qua omvang van de personeelsbestanden lijken de sectoren Economie en Techniek op elkaar. Veel kleine bedrijven (rond 45 procent van de bedrijven in deze sectoren telt minder dan 10 werknemers) en relatief weinig grote(re) bedrijven (rond 30 procent telt meer 25 of meer werknemers).

De sector Zorg&Welzijn toont een omgekeerd beeld: veel grote instellingen en verhoudingsgewijs wat minder kleine.

Tabel 2.2 – Leerbedrijven: aantal werknemers, totaal en naar sector; percentages

Aantal werknemers	Economie (%)	Techniek (%)	Gezondheidszorg & Welzijn (%)	Totaal (%)
1-4	22	24	19	21
5-9	22	20	14	19
10-24	25	23	23	24
25-49	14	9	9	11
50 of meer	17	24	36	25
Aantal bedrijven	209	135	181	525
Percentage	40%	26%	34%	100%

Actieve leerbedrijven: intensiteit samenwerking met Drenthe College

Van de 585 responderende leerbedrijven hebben er 547 in de periode 2010 – 2011 op een of meer van de volgende activiteiten samengewerkt met Drenthe College: een pas gediplomeerde in dienst genomen, een BOL-stagiaire begeleid, een BBL-leerwerkperiode georganiseerd, deelgenomen aan overleg en/of meegewerkt aan onderwijsactiviteiten (zie ook overzicht 1.1: de blokken A tot en met E)

Tussen de leerbedrijven onderling loopt de mate van betrokkenheid bij Drenthe College sterk uiteen (zie tabel 2.3). De helft van de leerbedrijven werkt op één van de vijf hierboven genoemde activiteiten met Drenthe College samen; de andere helft bij twee tot en met vijf activiteiten. Het zijn, niet geheel onverwacht, de grotere bedrijven die op meerdere terreinen samenwerken met Drenthe College. Het gegeven dat de helft van de leerbedrijven op meer dan één terrein met Drenthe College samenwerkt, *wijst op een stevig samenwerkingspatroon tussen Drenthe College en een belangrijk deel van de leerbedrijven in de regio.*

Tabel 2.3 – Leerbedrijven: Intensiteit samenwerking met Drenthe College, aantal activiteiten; percentages

	aantal activiteiten waarop een leerbedrijf met Drenthe College samenwerkt					
	1	2	3	4	5	
aantal bedrijven	270	151	70	35	21	547
percentage	50%	28%	13%	6%	4%	100%

Niet-actieve leerbedrijven: belangstelling om weer actief te worden

Van de 585 responderende leerbedrijven geven er 38 aan dat men, in de periode waarop het onderzoek betrekking heeft, geen leerbedrijf van Drenthe College is. Een mogelijke verklaring kan zowel binnen het bedrijf (men is wel leerbedrijf maar niet van Drenthe College) als binnen de school (een vergissing in het leerbedrijvenbestand) gezocht worden. Drie van de vier van deze bedrijven geeft aan dat men in het verleden wel leerbedrijf van Drenthe College is geweest. Het niet door Drenthe College gevraagd zijn om een stageplaats te bieden, is de voornaamste reden (bij een derde van de bedrijven) dat de samenwerking op dit moment stilligt.

Andere redenen die aangegeven worden zijn een door het bedrijf ingestelde tijdelijke stagiairestop (4 maal) en het op het moment van het uitvoeren van het onderzoek betrokken zijn bij een andere activiteit – met name een EVC traject – met Drenthe College (3 maal) samen.

Het zijn vooral de bedrijven die in het verleden met Drenthe College hebben samengewerkt die deze samenwerking weer willen vernieuwen (80 procent van hen tegen 40 procent van de bedrijven die nooit met Drenthe College hebben samengewerkt). Bij de bedrijven die (weer) willen gaan samenwerken gaat de voorkeur uit naar BOL- stages (50%) en BBL-leerwerkperiodes (50%). Daarnaast is er ook nog enige interesse in het verzorgen van gastlessen (5 bedrijven) en het aanbieden van cursussen of EVC trajecten aan medewerkers (ook 5 bedrijven). Overigens maakt geen enkel bedrijf gebruik van de mogelijkheid om aan te geven onder welke voorwaarden men de samenwerking (opnieuw) wil starten. Hier lijken de goede ervaringen uit het verleden met Drenthe College een rol te spelen.

2.2 Resultaten

In deze paragraaf staat de mate van tevredenheid van de leerbedrijven met de inzet van het Drenthe College op de vijf terreinen waarop men samenwerkt centraal. Voordat deze vijf activiteiten afzonderlijk aan de orde komen, wordt eerst ingegaan op twee overall waarderingsmaten: het imago van het Drenthe college en de mate van tevredenheid van de leerbedrijven over de vijf samenwerkingsterreinen gezamenlijk.

2.2.1 Waardering voor Drenthe College overall

De mate van tevredenheid van leerbedrijven met Drenthe College is bepaald, zowel op basis van de mate van hun waardering voor activiteiten op de product- de proces- en de randvoorwaardelijke dimensie (zie overzicht 1.1) als uitgaande van de imagoscores voor het Drenthe College.

Tevredenheid met Drenthe College
Het Drenthe College krijgt van de leerbedrijven een zeven, een ruim voldoende, voor de kwaliteit van de recent gediplomeerden en de manier waarop men de samenwerking en het overleg met de bedrijven vorm geeft. De manier waarop de beroepspraktijkvorming – de stages en de leerwerkperiodes – opgezet en uitgevoerd worden krijgt van de bedrijven een 6,5 (zie tabel 2.5).

Tabel 2.5 – Leerbedrijven: tevredenheid met Drenthe College; rapportcijfer, ijkpunt 6,5

	Economie (n_{max} = 208)	Techniek (n_{max} = 135)	Zorg & Welzijn (n_{max} = 181)	Totaal (n_{max} = 547*)
Tevredenheid met gediplomeerden	6,5	6,7	7,3	7.0
Tevredenheid met beroepspraktijkvorming BOL en BBL	6,5	6,3	6,8	6.5
Tevredenheid met samenwerking en overleg	7,1	6,8	7,2	7.1

* Van 22 leerbedrijven is de sector niet bekend

In de navolgende paragrafen worden de resultaten op de vijf tevredenheidsaspecten (tevredenheid met gediplomeerden, stages, leerwerkperiodes, overleg en samenwerking) nader besproken. Een vergelijking van de gegevens van de sectoren Economie, Techniek en Zorg&Welzijn vormt daar een belangrijk onderdeel van.

Imago van Drenthe College
Aan de leerbedrijven is gevraagd om Drenthe College te waarderen op 11 kenmerken (zie tabel 2.4). Men geeft gemiddeld een 3,6 op de vijfpuntsschaal die loopt van zeer slecht naar zeer goed. *Drenthe College heeft, met een score boven het ijkpunt van 3,2, een positief imagovonder leerbedrijven.* De respondenten in de drie sectoren verschillen hierover niet van mening.

De leerbedrijven zien Drenthe College als een maatschappelijk betrokken en klantvriendelijke organisatie, met competente docenten. Iets minder tevreden – maar noch steeds met een score boven het ijkpunt – is men met de kwaliteit die geleverd wordt en met de initiatieven die vanuit Drenthe College richting bedrijven en regionale ontwikkelingen genomen worden. Bedrijven lijken op deze punten meer te verwachten van Drenthe College.

Tussen de *sectoren zijn er op de afzonderlijke aspecten nauwelijks verschillen qua imagoscores.* Het beeld is dat de instellingen in de sector Zorg&Welzijn iets positiever zijn over Drenthe College, en de bedrijven in de sector Techniek verhoudingsgewijs iets minder positief. Echter de verschillen zijn te klein om conclusies aan te kunnen verbinden

Tabel 2.4 – Leerbedrijven: imago van het Drenthe College, totaal en naar sector; schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed, ijkpunt 3,2

Sector	Economie (n_{max} = 157)	Techniek (n_{max} = 99)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 143)	Totaal (n_{max} = 410)
gemiddelde overall	*3,6*	*3,4*	*3,6*	*3,6*
standaarddeviatie[6]	*0,68*	*0,79*	*0,59*	*0,70*
- professionaliteit	3,6	3,4	3,7	3,6
- uitstraling toegankelijkheid	3,6	3,5	3,7	3,6
- klantvriendelijkheid naar bedrijfsleven	3,7	3,6	3,8	3,7
- kwaliteit leverend	3,4	3,3	3,6	3,4
- flexibiliteit	3,6	3,6	3,6	3,6
- kwaliteit contacten regionale partners	3,7	3,6	3,8	3,7
- maatschappelijke betrokkenheid	3,8	3,7	3,9	3,8
- ondernemend	3,5	3,4	3,7	3,6
- competentie docenten	3,8	3,6	3,7	3,7
- initiatiefnemend naar bedrijven toe	3,4	3,4	3,6	3,4
- reactiesnelheid op ontwikkelingen regio	3,3	3,2	3,5	3,3

Imagoscores van de sectoren verschillen niet significant van elkaar[7].

6 Standaarddeviatie (sd) is een maat voor het 'verschil van mening' in een groep. Hoe groter de sd, hoe meer de meningen, de scores, onderling uiteenlopen. Geven alle bedrijven dezelfde score, dan is de sd gelijk aan 0.

7 Een statistisch significant verschil houdt in dat het verschil tussen bijvoorbeeld twee gemiddelden zo groot is dat het 'betekenisvol' is. Anders gezegd, er kan geconcludeerd worden dat de ene groep (bijv. technische bedrijven) van mening verschilt (over bijv. de waardering voor de stages) met een andere groep (bijv. de zorginstellingen). Een niet significant verschil tussen gemiddelden houdt in dat de groepen dezelfde mening hebben, ook al zijn de gemiddelden niet gelijk aan elkaar. Het verschil is te klein om te zeggen dat er sprake is van een verschil in opvatting.

2.2.2 Waardering gediplomeerden

In totaal geven 133 bedrijven aan dat ze in 2011 een recent gediplomeerde van Drenthe College in dienst genomen hebben. Tweederde van de bedrijven heeft één of twee BOL- of BBL-gediplomeerden in dienst genomen. Twaalf bedrijven hebben zowel BOL-ers als BBL-ers in dienst genomen. Bij een aantal bedrijven in de sector Techniek, maar vooral de instellingen binnen Zorg&Welzijn, gaat het om grotere aantallen gediplomeerden die in dienst genomen zijn.

Tabel 2.6 – Leerbedrijven: ingedeeld naar aantal pas gediplomeerde mbo-ers van Drenthe College dat in dienst is genomen, totaal en naar sector; percentages

	Economie		Techniek		Zorg&Welzijn		Totaal*	
Aantal gediplomeerden in dienst genomen	BOL (%)	BBL (%)	BOL(%)	BBL (%)	BOL (%)	BBL (%)	BOL (%)	BBL (%)
- 1	87	62	83	47	25	27	48	41
- 2	13	23		29	28	21	18	25
- 3		15	17	6	14	18	12	13
- 4 – 9				18	19	24	14	13
- 10 of meer					14	10	8	8
Totaal aantal bedrijven	8	13	12	17	36	33	61	72

* Totalen in deze kolom wijken af omdat niet voor alle in dienst genomen gediplomeerden de sector bekend is.

Het gaat in totaal om 610 recent gediplomeerden, waarvan 178 met een BOL-diploma en 254 met een BBL-diploma

De bedrijven waarderen de kwaliteit van recent gediplomeerden gemiddeld met een rapportcijfer 7,0 ruim boven het ijkpunt van 6,5 (zie tabel 2.7). Het algemene oordeel over de BOL-gediplomeerden (6,9) en de BBL-gediplomeerden (7,1) verschilt nauwelijks. Tussen de sectoren zijn de verschillen in het oordeel over de gediplomeerden groter. Bij de BOL-opleidingen zijn de verschillen in de mate van waardering statistisch niet significant, bij de BBL-opleidingen wel. De gediplomeerden van die zorg- en welzijnsopleidingen worden – met een rapportcijfer 7,3 – hoger gewaardeerd.

Tabel 2.7 – Leerbedrijven: kwaliteit recent gediplomeerden BOL- en BBL-opleidingen, totaal en naar sector; rapportcijfer, ijkpunt 6,5

Pas afgestudeerden		Economie*	Techniek	Zorg&Welzijn	Totaal
BOL-er	gemiddelde	6,1	6,8	7,3	6,9
	standaarddeviatie	1,0	0,9	0,7	1,0
	N_{BOL}	8	12	36	60
BBL-er	gemiddelde	6,7	6,9	7,3	7,1
	standaarddeviatie	1,2	0,8	0,7	0,8
	N_{BBL}	13	17	33	72

Rapportcijfers van de BBL-opleidingen verschillen significant van elkaar, die van de BBL-opleidingen niet.

Gevraagd naar hun oordeel over specifieke deelaspecten van de kennis en kunde van de recent gediplomeerden, valt het oordeel van de respondenten nog positiever uit. *Bedrijven waarderen het niveau van de recent afgestudeerden met een goed.* De bedrijven zijn het meest positief over de bereidheid van de jongeren om zich voor het bedrijf in te zetten en om zich daarbinnen verder te ontwikkelen. De vakkennis en competenties van BOL-ers en BBL-ers worden als goed beoordeeld. Het minst positief oordeelt men over de taal- en rekenvaardigheden van de in dienst genomen recent gediplomeerden. Met name bij de sector Economie liggen deze scores onder dan wel net op het ijkpunt van 3,2. Het kwaliteitsniveau van de gediplomeerden op deze aspecten wordt door de respondenten als gelijk beschouwd. Tussen de sectoren zijn er geen statistisch significante verschillen in de beoordelingen. Dit geldt ook voor de BOL- en BBl-opleidingen binnen elke sector.

Tabel 2.8 – Kwaliteit recent gediplomeerden BOL- en BBL-opleidingen naar deelaspecten, totaal en naar sector; schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed, ijkpunt 3.2

	Economie		Techniek		Zorg&Welzijn		Totaal	
	BOL (n_{max} = 8)	BBL (n_{max} = 13)	BOL (n_{max} = 12)	BBL (n_{max} = 17)	BOL (n_{max} = 35)	BBL (n_{max} = 32)	BOL (n_{max} = 60)	BBL (n_{max} = 71)
gemiddelde overall	3,5	3,7	3,8	4,0	4,1	4,2	3,9	4,1
standaarddeviatie	0,8	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5	0,7	0,6
vakkennis	3,1	3,6	3,4	4,1	4,0	4,1	3,7	4,0
beroepsvaardigheden	3,3	3,9	3,7	4,1	4,1	4,3	3,9	4,2
beroepshouding	3,4	3,7	4,0	4,3	4,1	4,3	4,0	4,2
taal- / rekenvaardigheden	2,4	3,2	3,6	3,4	3,6	3,7	3,4	3,6
communicatieve vaardigheden	3,2	3,5	3,7	3,7	4,0	4,1	3,8	3,9
bereidheid om zich in te zetten voor bedrijf	4,0	4,1	4,4	4,3	4,4	4,5	4,3	4,4
vermogen om zich in het vak te ontwikkelen en bij te leren	4,0	4,1	3,7	4,1	4,3	4,3	4,1	4,3
bereidheid om na- en bijscholing te doen	4,2	3,8	3,8	4,1	4,3	4,3	4,2	4,2

Geen significante verschillen tussen waarderingsscores BOL- en BBL tussen en binnen sectoren.

2.2.3 Waardering en verbetering BOL-stages

De waardering van de leerbedrijven voor de manier waarop Drenthe College stages opzet en uitvoert, wordt op drie niveaus geanalyseerd. Eerst wordt de waardering overall en per sector nagegaan, daarna voor groepen opleidingen binnen elke sector.

Waardering stages overall en naar sector
Van de leerbedrijven hebben er 407 hun mening te kennen gegeven over de kwaliteit van de BOL-stages van Drenthe College. Men waardeert de *overall inzet* van Drenthe College bij deze stages met een rapportcijfer 6,6; net boven het ijkpunt.

Kijkend naar de sectoren blijkt dat de sector Techniek een afwijkende mening heeft. Met een rapportcijfer van 6,4 – onder het ijkpunt van 6,5 – zijn technische bedrijven (statistisch gezien) negatiever over de rol die Drenthe College speelt bij de stages dan de instellingen in de sector

Zorg&Welzijn. De bedrijven in de techniek zijn vooral ontevreden over de begeleiding van de stagiaires vanuit Drenthe College (rapportcijfer: 6,2).

Tabel 2.9 – Leerbedrijven: waardering aspecten van BOL-stages, totaal en per sector; rapportcijfers, ijkpunt 6,5

	Economie (n_{max} = 158)	Techniek (n_{max} = 94)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 184)	Totaal (n_{max} = 407)
gemiddelde overall	6,6	6,4	6,8	6,6
standaarddeviatie	1,1	1,3	0,8	1,1
voorbereiding bedrijf en stagiair	6,4	6,5	6,7	6,5
afstemming school met bedrijf	6,6	6,3	6,8	6,6
begeleiding vanuit school	6,5	6,2	6,8	6,5
beoordeling van stagiair	6,5	6,4	6,9	6,6
contact school met bedrijf	6,8	6,5	6,9	6,8

Verschil tussen de sectoren Techniek en Zorg&Welzijn is significant.

Waardering stages naar groepen opleidingen binnen één sector

Om te zien of stages van opleidingen binnen elk van de sectoren verschillend gewaardeerd worden, zijn er op basis van de response in het onderzoek groepen van opleidingen gevormd. Binnen de sector Economie gaat het om de groep dienstverlening (met opleidingen als financiële dienstverlening, secretariële dienstverlening en detailhandel) en de groep horeca (opleidingen kok, medewerker bediening, bakker). Binnen techniek gaat het om de groep bouwopleidingen (bouwkunde, elektrotechniek en installatietechniek) en overige technische opleidingen. Zorg&Welzijn is opgesplitst in de groep zorgopleidingen en de groep welzijnsopleidingen. Per sector is nagegaan of de bedrijven stages binnen de ene groep opleidingen anders boordelen dan stages binnen de andere groep. Dit blijkt niet het geval te zijn. Binnen geen van de drie sectoren wordt de aanpak van de stages per groep opleidingen verschillend gewaardeerd. De waarderingen voor de stages binnen horeca- en de bouwopleidingen liggen onder het ijkpunt van 6,5.

Tabel 2.10 – Leerbedrijven: waardering aspecten van BOL-stages, naar sector en groep opleidingen; rapportcijfers, overall en per aspect, ijkpunt, 6,5

	Economie			Techniek		Zorg&Welzijn	
	Dienstverlening (n_{max} = 80)	Horeca (n_{max} = 48)	Sport (n_{max} = 30)	Bouw (n_{max} = 50)	Overig (n_{max} = 44)	Gezondheidszorg (n_{max} = 68)	Welzijn (n_{max} = 86)
gemiddelde overall	6,6	6,4	6,5	6,3	6,5	6,9	6,7
standaarddeviatie	1,0	1,1	1,1	1,2	1,4	0,9	0,8
Voorbereiding bedrijf en leerling-werknemer	6,5	6,3	6,4	6,4	6,5	6,7	6,8
Afstemming school met bedrijf	6,7	6,3	6,8	6,0	6,5	6,9	6,7
Begeleiding vanuit school	6,7	6,4	6,1	6,2	6,3	6,9	6,6
Beoordeling van leerling-werknemer	6,6	6,5	6,3	6,3	6,6	7,0	6,7
Contact school met bedrijf	6,8	6,9	6,8	6,5	6,5	7,0	6,9

Binnen sectoren geen significante verschillen.

Verbeteringen nodig?

Aan de bedrijven zijn 21 stageaspecten voorgelegd met de vraag: verdient dit extra aandacht vanuit Drenthe College? Veel bedrijven geven aan dat de opzet en de uitvoering van de stage op onderdelen verbetering behoeft. Om dat inzichtelijk te presenteren zijn de percentages in tabel 2.11 in drie kolommen verdeeld. Van de stage-aspecten waarvan meer dan een op de drie bedrijven zegt dat deze verbeterd dienen te worden staan de percentages in de linkerkolom. De onderdelen waarvan bijna geen enkel bedrijf – minder dan 15 procent - zegt dat extra aandacht nodig is, staan de percentages in de rechterkolom. Die van de tussencategorie staan in de middenkolom.

Tabel 2.11 – Leerbedrijven: aspecten van BOL-stages die volgens bedrijven extra aandacht verdienen; percentages

	% bedrijven dat extra aandacht nodig acht
Voorbereiding op stage	
- informatie over doel en opzet van de stage en de bpv-overeenkomst	38%
- informatie over rol van Drenthe College, stagiair en bedrijf tijdens stages	39%
- informatie over voorzieningen voor de stagiair (verzekeringen, inentingen, etc.)	12%
- de administratieve procedures rondom een stage	18%
Afstemming tussen school en bedrijf	
- de inhoudelijke aansluiting tussen binnenschoolse en stagedeel van de opleiding	37%
- de aansluiting tussen stageopdrachten en bedrijf	35%
- de mate waarin de stagiair qua kennis en kunde bij het bedrijf past	20%
- de mate waarin de stagiair qua persoon (beroepshouding, leerwens) bij het bedrijf past	23%
De begeleiding vanuit de school	
- duidelijkheid over wie de stagebegeleider vanuit school is	19%
- deskundigheid van de stagebegeleiders	9%
- frequentie en tijdstippen van de bezoeken van de stagebegeleiders	34%
- aantal contacten vanuit school met bedrijf over stagevoortgang	40%
De beoordeling van de stagiair	
- de helderheid van de stage-beoordelingscriteria	30%
- de informatie over hoe de stagiair beoordeeld wordt	34%
- de gebruiksvriendelijkheid van de beoordelingscriteria	21%
- de rol en inbreng van het bedrijf bij de beoordeling van de stagiair	22%
Het contact met de school tijdens de stage	
- telefonische bereikbaarheid	15%
- bereikbaarheid per e-mail	8%
- snelheid van reactie op vragen	12%
- correctheid waarmee vragen / opmerking / klachten over de stage afgehandeld worden	10%
- nakomen van gemaakte afspraken over de stage	10%

Bedrijven, zie de percentages in de linkerkolom, vinden dat Drenthe College vooral moet inzetten op het *verbeteren van de voorbereiding op, de afstemming van en de begeleiding en beoordeling tijdens de stage.* Tussen 34 en 39 procent van de bedrijven blijkt behoefte te hebben aan meer basisinformatie over doel en opzet van de stage en over de rol die het bedrijf, de stagiair en de school spelen. Een vergelijkbaar percentage geeft aan graag betere aansluiting te zien tussen hetgeen een stagiair op school leert en wat hij of zij tijdens de stage aan competenties verwerft. Tenslotte willen bedrijven tijdens de stage graag meer contact met de school, en daarbij ook praten over hoe de stagiair te beoordelen. Positief zijn de bedrijven vooral over het gemak waarmee men contact kan opnemen met de school, c.q. de stagebegeleiders en over de deskundigheid van laatstgenoemden.

2.2.4 Waardering en verbetering BBL-leerwerkperiodes

Net als bij de BOL-stages wordt ook de mate van waardering van bedrijven met de manier waarop Drenthe College BBL-leerwerkperiodes opzet en uitvoert op drie niveaus geanalyseerd: overall, per sector en naar groepen opleidingen binnen elke sector.

Waardering BBL-leerwerkperiodes overall en naar sector

Aan de bedrijven met een BBL leerling-werknemer[8] is gevraagd hoe zij de rol van Drenthe College bij de leerwerkperiodes waarderen. Als overall rapportcijfer geven de 238 bedrijven een 6,5.

Tussen de sectoren lopen de meningen van de bedrijven statistisch significant uiteen. Bij de BBL-leerwerkperiodes loopt de scheidslijn tussen de sector Zorg&Welzijn (rapportcijfer: 6,8) enerzijds en anderzijds de sectoren Economie en Techniek (rapportcijfer: 6,3). Zorg- en welzijnsinstellingen zijn meer tevreden dan bedrijven in de twee andere sectoren. Bij de sectoren Economie en Techniek waarderen de leerbedrijven alle aspecten onder het ijkpunt. Alleen op het onderdeel 'beoordeling van de leerling-werknemer' wordt de ijkscore gehaald.

Tabel 2.12 – Leerbedrijven: waardering aspecten van BBL-leerwerkperiodes, totaal en per sector; rapportcijfers, ijkpunt 6,5

	Economie (n_{max} = 91)	Techniek (n_{max} = 80)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 68)	Totaal (n_{max} = 238)
gemiddelde	6,3	6,3	6,8	6,5
standaarddeviatie	1,3	1,4	1,0	1,3
voorbereiding bedrijf en leerling-werknemer	6,2	6,3	6,7	6,4
afstemming school met bedrijf	6,3	6,3	6,8	6,4
begeleiding vanuit school	6,3	6,1	6,8	6,4
beoordeling van leerling-werknemer	6,5	6,5	7,0	6,6
contact school met bedrijf	6,4	6,4	6,9	6,6

Gemiddelde rapportcijfers van sectoren verschillen significant.

Waardering BBL-leerwerkperiodes naar groepen opleidingen binnen een sector

Ook voor de BBL-leerwerkperiodes zijn binnen elke sector groepen opleidingen gevormd. Het gaat hierbij om dezelfde opleidingen als bij de BOL-stages. Per sector is vervolgens nagegaan of de bedrijven met leerling-werknemers uit de ene groep opleidingen de leerwerkperiodes gelijk of anders beoordelen dan de bedrijven met leerling-werknmers uit de andere groep opleidingen?

Binnen de sectoren Economie en Techniek blijkt dit niet het geval te zijn. De meningen over de leerwerk-periodes binnen de verschillende groepen opleidingen lopen, binnen deze sectoren, niet uiteen. Echter, binnen de sector Zorg&Welzijn zijn er wel verschillen. De instellingen in de gezondheidszorg oordelen (statistisch significant) positiever over de aanpak van Drenthe College van leerwerkperiodes dan de instellingen binnen de welzijnssector.

8 De term 'leerling-werknemer' wordt in het geval van een BBL-opleiding als equivalent gebruikt voor de term 'stagiair'' bij een BOL-opleiding. Het gaat in beide gevallen om studenten van Drenthe College.

Tabel 2.13 – Leerbedrijven: waardering aspecten van BBL-leerwerkperiodes; naar sector en opleidingsrichting; rapportcijfers, overall en per aspect, ijkpunt 6,5

	Economie			Techniek		Zorg&Welzijn	
	Dienstverlening (n_{max} = 49)	Horeca (n_{max} = 34)	Sport (n_{max} = 7)	Bouw (n_{max} = 31)	Overig (n_{max} = 49)	Zorg (n_{max} = 35)	Welzijn (n_{max} = 33)
gemiddelde overall	6,3	6,4	6,5	6,2	6,4	7,1	6,6
standaarddeviatie	1,4	1,2	0,9	1,6	1,3	0,8	1,1
Voorbereiding bedrijf en leerling-werknemer	6,0	6,3	6,4	6,2	6,3	6,9	6,6
Afstemming school met bedrijf	6,3	6,3	6,3	6,2	6,3	7,1	6,6
Begeleiding vanuit school	6,3	6,3	6,7	5,9	6,2	7,1	6,6
Beoordeling van leerling-werknemer	6,4	6,6	6,6	6,3	6,6	7,3	6,7
Contact school met bedrijf	6,3	6,6	6,7	6,2	6,5	7,0	6,8

Gemiddelde rapportcijfers voor groepen opleidingen binnen sector Zorg&Welzijn verschillen significant.

Verbeteringen nodig?

Een derde van de bedrijven met leerling-werknemers geeft te kennen dat de organisatie en de uitvoering van BBL-leerwerkperiodes op onderdelen extra aandacht nodig hebben. Deze onderdelen staan in tabel 2.14, in de linkerkolom. Van de onderdelen waarvan bedrijven zeggen dat die weinig tot geen extra aandacht nodig hebben staan de percentages in de rechterkolom.

Qua extra aandacht gaat het de BBL-leerwerkperiodes in grote lijnen om dezelfde aspecten als bij de stages: voorbereiding, afstemming en begeleiding. Specifiek gaat het om vooraf beter geïnformeerd worden, een betere afstemming tussen theorie en praktijk en om een groter aantal contacten tussen school en opleiding. Ook de BBL-leerbedrijven zijn erg tevreden over het gemak waarmee contact opgenomen kan worden met Drenthe College.

Tabel 2.14 – Leerbedrijven: aspecten van BBL-leerwerkperiodes die volgens bedrijven extra aandacht verdienen; percentages

	% bedrijven dat extra aandacht nodig acht		
Voorbereiding op een leerwerkperiode			
- informatie over doel en opzet van de leerwerkperiode / BBL opleiding		31%	
- informatie over rol van Drenthe College, leerling-werknemer en bedrijf tijdens stages	37%		
- informatie over voorzieningen voor de leerling-werknemer (verzekeringen, inentingen, etc.)			6%
- de administratieve procedures rondom een BBL-opleiding			14%
Afstemming tussen school en bedrijf			
- de inhoudelijke aansluiting tussen binnenschoolse en leerwerkdeel van de opleiding	33%		
- de aansluiting tussen de leerwerkopdrachten en het bedrijf	44%		
De begeleiding vanuit de school			
- duidelijkheid over wie de beroepspraktijkdocent (bpv-docent) vanuit school is		17%	
- deskundigheid van de bpv-docenten vanuit school			9%
- frequentie en tijdstippen van de bezoeken van de bpv-docent		31%	
- aantal contacten vanuit school met bedrijf over voortgang tijdens de leerwerkperiodes	38%		
De beoordeling van de leerling-werknemer			
- de helderheid van de beoordelingscriteria		21%	
- de informatie over hoe de leerling-werknemer beoordeeld wordt		22%	
- de gebruiksvriendelijkheid van de beoordelingscriteria		16%	
- de rol en inbreng van het bedrijf bij de beoordeling van de leerling-werknemer		22%	
Het contact met de school tijdens de leerwerkperiodes			
- telefonische bereikbaarheid			12%
- bereikbaarheid per e-mail			6%
- snelheid van reactie op vragen			10%
- correctheid waarmee vragen / opmerking / klachten afgehandeld worden			11%
- nakomen van gemaakte afspraken over de leerwerkperiodes			8%

2.2.5 Waardering overleg

Van 585 leerbedrijven geven er 112 aan dat men aan een of meerdere vormen van overleg met Drenthe College deelneemt. De instellingen uit de sector Zorg&Welzijn nemen vergelijkenderwijs vaker aan overleg deel en de verhoudingsgewijs kleinere bedrijven uit de sector Techniek minder vaak. Het overleg gaat voornamelijk over de beroepspraktijkvorming (praktijkopleidersbijeenkomsten, overleg over stages en leerwerkperiodes), maar ook over meer algemene onderwijsontwikkelingen (werkveldbijeenkomsten en branche overleg). Overleg met het management van Drenthe College (sectorniveau: 29% en College van Bestuur: 5%) komt minder vaak voor. Dit geldt ook het overleg in het kader van een regionaal samenwerkingsverband (17%).

De inzet vanuit Drenthe College om de diverse overleggen succesvol te maken wordt door de leerbedrijven positief beoordeeld. Men waardeert deze inzet met een score 3,9 (ruim boven het ijkpunt).

Tabel 2.16 – Leerbedrijven: deelname aan overleg en waardering voor inzet Drenthe College daarbij, percentages en schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed, ijkpunt 3,2

	Economie (n_{max} = 23)	Techniek (n_{max} = 28)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 54)	Totaal (n_{max} = 112)	Tevredenheid inzet Drenthe College (n_{max} = 73)
praktijkopleidersbijeenkomsten	65%	68%	68%	66%	3,9
overleg over stages / leerwerkperiodes	65%	54%	70%	63%	3,9
werkveldbijeenkomsten	48%	11%	87%	58%	4,0
overleg namens de branche met de school (bijv. Branche – Regio – Overleg)	39%	39%	43%	39%	3,9
overleg met management van een sector / afdeling van het Drenthe College	26%	29%	34%	29%	3,7
overleg in kader regionaal samenwerkings-verband (ROI, OBM, e.d.)	9%	29%	15%	17%	3,6
overleg op niveau van College van Bestuur van roc	4%	4%	6%	5%	4,0
andere vormen van overleg	30%	25%	28%	27%	3,8

Het rapportcijfer dat overall voor de inzet van Drenthe College gegeven wordt voor het organiseren van overleg is een ruim voldoende (tabel 2.17). De sector Techniek geeft een 6,6 en oordeelt daarmee (statistisch significant) lager dan de bedrijven uit de andere sectoren. Technische bedrijven zijn duidelijk minder tevreden over de inbreng van Drenthe College in het overleg.

Tabel 2.17 – Leerbedrijven: tevredenheid over inzet Drenthe College bij georganiseerd overleg; rapportcijfer, ijkpunt 6,5

	Economie (n_{max} = 23)	Techniek (n_{max} = 28)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 53)	Totaal (n_{max} = 111)
gemiddelde	7,2	6,6	7,3	7,1
standaarddeviatie	0,9	1,0	0,9	0,9

Sectorgemiddelden verschillen significant.

2.2.6 Waardering samenwerking onderwijsontwikkeling

Van de leerbedrijven van Drenthe College werken er 99 (17 procent) niet alleen mee aan bpv-activiteiten maar daarnaast ook aan andere onderwijsactiviteiten. *Deze groep leerbedrijven laat een stevige betrokkenheid bij onderwijsontwikkeling zien.* Bij de samenwerking bij de onderwijsontwikkeling gaat het zowel om het uitvoeren van onderwijs als om het verbeteren ervan. Bij het uitvoeren van onderwijs ligt de nadruk op het verzorgen van gastlessen (65 procent) en het organiseren van bedrijfsexcursies (34 procent). Bij het verbeteren van het onderwijs staat de beroepspraktijkvorming voorop (36 procent), gevolgd door het meer algemene ontwikkelen van onderwijsmateriaal (27 procent).

Tabel 2.18 – Leerbedrijven: groep leerbedrijven die met Drenthe College samenwerkt bij onderwijs(ontwikkeling, naar type activiteit en mate van tevredenheid over inzet Drenthe College; percentages en schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed, ijkpunt 3,2

	Economie (n_{max} = 11)	Techniek (n_{max} = 18)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 43)	Totaal (n_{max} = 82)	Tevredenheid inzet Drenthe College (n_{max} = 53)
- verzorgen van gastlessen op school	91%	33%	81%	65%	4,1
- verbeteren van BOL-stages	36%	17%	53%	38%	4,1
- verbeteren van BBL-leerwerkperiodes	27%	28%	37%	34%	3,8
- organiseren van bedrijfsexcursies	55%	61%	21%	34%	4,0
- (mee) ontwikkelen onderwijsmateriaal	9%	33%	30%	27%	3,8
- meewerken aan bedrijfssimulaties, mini-ondernemingen, leerbedrijven, e.d.	0%	22%	35%	26%	3,9
- afnemen van examens	0%	22%	26%	18%	4,1
- organiseren van docentenstages	9%	11%	7%	7%	3,5

Net als bij het overleg geldt ook hier dat de bedrijven de inzet vanuit Drenthe College in het algemeen als ‘goed’ ervaren. Ook hier vertaalt dit oordeel zich in een rapportcijfer van een 7,1. Het overall beeld is dat, wanneer bedrijven eenmaal samenwerken met Drenthe College bij onderwijsontwikkeling, men tevreden is over de inzet van Drenthe College bij de gezamenlijke activiteiten.

Tabel 2.19 – Leerbedrijven: tevredenheid inzet Drenthe college bij samenwerking, rapportcijfer

	Economie (n_{max} = 18)	Techniek (n_{max} = 18)	Zorg&Welzijn (n_{max} = 36)	Totaal (n_{max} = 82)
gemiddelde	7,2	6,8	7,3	7,1
standaarddeviatie	0,6	0,9	0,6	1,0

Tussen sectorgemiddelden geen statistisch significante verschillen.

3 Waardering niet-leerbedrijven

3.1 Vraagstelling en verloop veldwerk

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van het onderzoek onder de bedrijven die bij Drenthe College niet als leerbedrijf staan geregistreerd. Dit type bedrijf wordt in het navolgende aangeduid als 'niet-leerbedrijf'.

Vraagstelling
De vraagstelling van het onderzoek onder de niet-leerbedrijven richt zich met name op de beantwoording van onderzoeksvraag 2 '*Wat is het imago van ROC Drenthe onder bedrijven waarmee geen contact c.q. geen samenwerkingsrelatie (meer) bestaat?'.*
Daarnaast wordt vanuit het perspectief van de niet-leerbedrijven ook een antwoord geformuleerd op de vierde onderzoeksvraag 'Op welke aspecten kunnen het aanbod van Drenthe College en de relatie tussen het roc en externe partijen concreet verbeterd worden?' Meer specifiek: willen niet-leerbedrijven leerbedrijf van Drenthe College worden en, zo ja, onder welke voorwaarden?

Verloop veldwerk
De niet-leerbedrijven zijn benaderd voor deelname aan een telefonische enquête. Centrale topics in het gesprek:
- bekendheid met Drenthe College;
- redenen / achtergronden van het uitblijven van samenwerking met Drenthe College;
- condities waaronder samenwerking overwogen zou worden;
- waardering voor afgestudeerden;
- imago van Drenthe College.

Voor de opbouw van het adressenbestand van de niet-leerbedrijven in de provincie Drenthe is een naar omvang van de bedrijven (alleen bedrijven met vier of meer werknemers, met uitzondering van de sector Zorg&Welzijn) en branches (corresponderend met opleidingenaanbod van Drenthe College) gestratificeerde steekproef uit het bedrijvenbestand van de Kamer van Koophandel getrokken. De totale omvang van de bruto-steekproef bedroeg 3.765 bedrijven.

Deze bruto-steekproef is allereerst 'ontdubbeld' voor bedrijven, die als leerbedrijf van Drenthe College geregistreerd staan. Dat betrof 723 bedrijven (= 19%). Voorts bleek tijdens de telefonische enquête dat ruim 400 bedrijven buiten de populatie vallen (niet relevante deelbranche voor de opleidingssectoren van Drenthe College, niet meer actief, foutieve adressering enzovoort) en is een aantal bedrijven niet benaderd omdat de gewenste response reeds bereikt was. De totale netto steekproef kwam daarmee uit op 988 bedrijven.
Onderstaand schema laat het verloop van de bruto naar netto steekproef zien, evenals de bereikte response (46,2%).

Overzicht 3.1 – Verloop van bruto naar netto steekproef en behaalde response

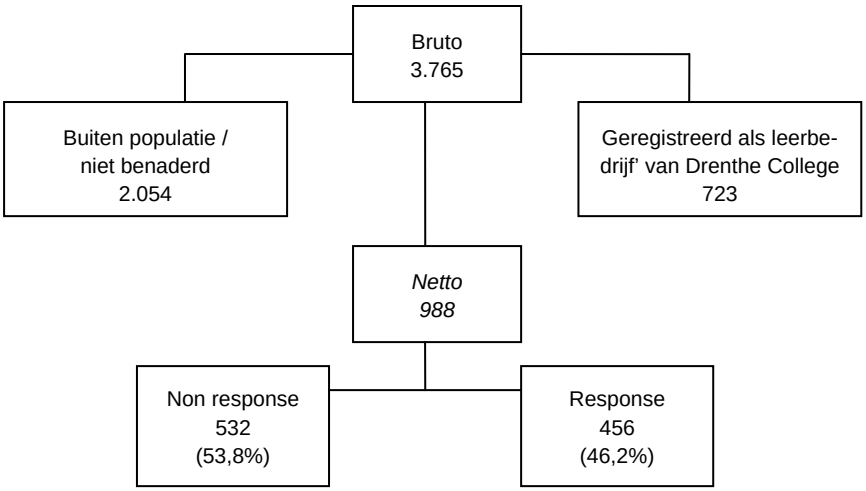

Tabel 3.1 – Verdeling van de steekproef en de response naar sector

Sector	Aantal (netto) steekproef	% steekproef	Aantal respons	% respons
Economie	480	49	196	43
Techniek	373	38	170	37
Zorg&Welzijn	135	14	90	20
Totaal	988	100	456	100

3.2 Resultaten

De response van 456 niet-leerbedrijven kan worden onderverdeeld in de navolgende drie categorieën:
- niet-leerbedrijven die geen beeld hebben van Drenthe College (n = 309);
- niet-leerbedrijven,die een waardering geven over Drenthe College (n = 111);
- niet-leerbedrijven die het afgelopen jaar bpv'ers van Drenthe College hadden (n = 36).

3.2.1 Niet-leerbedrijven: geen beeld van Drenthe College

Van alle benaderde niet-bedrijven kan tweederde zich geen beeld vormen van Drenthe College. Voor veruit de meeste van die niet-leerbedrijven ligt daar het feit dat deze ze geen direct belang hebben bij samenwerking met Drenthe College aan ten grondslag (zie tabel 3.2). Dit laatste hangt veelal samen met het feit dat het opleidingenaanbod van Drenthe College niet matcht met de opleidingsbehoefte van de bedrijven, c.q. met – het niveau van – de functies in de bedrijven. Daarnaast werkt geschat een kwart van deze niet-leerbedrijven samen met een andere instelling voor (middelbaar) beroepsonderwijs. Genoemd worden, zonder de verdeling over de scholen te kunnen kwantificeren, Noorderpoort, Alfa College, Deltion College en AOC Terra. Ook zijn er bedrijven die samenwerken met vmbo's, praktijkscholen en hogescholen.

Voorts kent één op de zeven van deze groep niet-leerbedrijven Drenthe College niet of slechts bij naam. Beleidsmatig lijkt met name deze laatste groep interessant: ze werken immers nog niet samen met een ander roc en ze kunnen bpv-plaatsen op mbo-niveau hebben.

Tabel 3.2 – Niet-leerbedrijven: redenen geen beeld van Drenthe College

Redenen:	Aantal	%
- geen belang bij samenwerking met Drenthe College	192	62
- werkt samen met ander roc	44	24
- (naam) Drenthe College is niet bekend	73	14
Totaal (= 100%)	309	100

Tabel 3.3 geeft inzicht in de spreiding van de categorie niet-leerbedrijven naar sector. Afgeleid kan worden dat de verschillen tussen de sectoren groot zijn. Zo blijken niet-leerbedrijven uit de sector Zorg&Welzijn verhoudingsgewijs veel minder vaak samen te werken met een ander roc en ook minder vaak onbekend te zijn met Drenthe College. Anders gezegd, het merendeel van de instellingen in deze sector kent Drenthe College en werkt er al mee samen. De onbekendheid met Drenthe College komt het vaakst voor bij bedrijven uit de sector Economie. In die sector komt het weer verhoudingsgewijs minder vaak voor dat de bedrijven aangeven dat ze geen belang bij samenwerking met Drenthe College hebben. Vooral in de sector Economie lijken nog extra bpv-plaatsen voorhanden.

Tabel 3.3 – Niet-leerbedrijven: redenen geen beeld van Drenthe College, naar sector; percentages

Sector	Economie	Techniek	Zorg&Welzijn	Totaal N (=100%)
- geen (belang bij) samenwerking met Drenthe College	22%	43%	35%	192
- werkt samen met ander roc	48%	45%	7%	44
- (naam) Drenthe College is niet bekend	66%	29%	5%	73
Totaal	36%	40%	24%	309

3.2.2 Niet-leerbedrijven over imago, gediplomeerden, samenwerking

Een kwart van de 456 benaderde niet-leerbedrijven heeft zich uitgesproken over Drenthe College. In acht van de tien gevallen heeft de directeur, bedrijfsleider of manager van het bedrijf de informatie verstrekt. Daarnaast ging het om hoofden P&O (bij grotere bedrijven) of respondenten met een administratieve functie. In geen van de gevallen is, zoals verwacht kon worden, de informatie verstrekt door een praktijkopleider.

Bij zes van de tien geïnterviewde niet-leerbedrijven uit deze categorie werken minder dan 10 werknemers. Zes procent van de niet-leerbedrijven telt 50 of meer werknemers (zie tabel 3.7).

Tabel 3.4 – Niet-leerbedrijven: aantal werknemers; percentages

Aantal werknemers	%
- 1-4	32
- 5-9	26
- 10-24	25
- 25-49	11
- 50 of meer	6
Totaal (= 100%)	107

Waardering Drenthe College – algemeen

De niet-leerbedrijven, die zich uitgesproken hebben over het (imago van het) Drenthe College, hebben in het algemeen een *gematigd positief beeld* van Drenthe College (zie tabel 3.5). Het imago van Drenthe College is dat van een professionele, maatschappelijk betrokken en toegankelijke organisatie waar competente docenten werken. Echter, men vindt ook dat Drenthe College niet erg pro-actief is. Men meent dat er slechts langzaam op ontwikkelingen in de regio ingespeeld wordt en dat er weinig initiatieven naar bedrijven toe genomen worden.

Tabel 3.5 – Niet-leerbedrijven: gemiddelde waarderingsscores voor Drenthe College, totaal en naar sector; schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed

Sector	Economie (n_{gem} = 29)	Techniek (n_{gem} = 12)	Zorg&Welzijn (n_{gem} = 5)	Totaal (n_{gem} = 46)
	3,2	*3,4*	*2,6*	*3,2*
- professionaliteit	3,5	3,5	3,4	3,5
- uitstraling toegankelijkheid	3,5	3,2	2,8	3,4
- klantvriendelijkheid naar bedrijfsleven	3,4	3,2	2,6	3,3
- kwaliteit leverend	3,1	3,3	3,3	3,2
- flexibiliteit	3,1	3,4	3,3	3,2
- kwaliteit contacten regionale partners	3,0	3,6	1,8	3,0
- maatschappelijke betrokkenheid	3,4	4,0	2,3	3,5
- ondernemend	3,2	3,6	2,8	3,3
- competentie docenten	3,4	3,6	2,7	3,4
- initiatiefnemend naar bedrijven toe	2,6	3,1	2,2	2,7
- reactiesnelheid op ontwikkelingen regio	2,8	3,0	1,5	2,7

Bij het interpreteren van deze uitkomsten moet niet uit het oog verloren worden dat het hier om niet-leerbedrijven gaat. Juist deze bedrijven, die geen relatie met Drenthe College hebben, zullen waarschijnlijk ook weinig tot geen zicht hebben op wat Drenthe College aan activiteiten onderneemt. Het lijkt erop – zie ook de lage score op het deelaspect: initiatiefnemend naar bedrijven toe – dat de bedrijven verwachten dat Drenthe College het initiatief neemt bij het leggen van contacten.

Ofschoon het gezien de lage aantallen respondenten moeilijk is om tussen branches vergelijkingen te maken, suggereren de gegevens in tabel 3.8 dat de niet-leerbedrijven in de sector Techniek een iets positiever beeld hebben van Drenthe College dan de instellingen binnen Zorg&Welzijn.

Waardering gediplomeerden van Drenthe College
Acht bedrijven geven aan dat ze in het afgelopen jaar een recent gediplomeerde van Drenthe College in dienst genomen hebben. Het ging hierbij viermaal om een BOL-opgeleide en viermaal om een BBL-opgeleide. Aan de bedrijven is gevraagd hoe men de kwaliteit van de gediplomeerden waardeerde. De gehele groep van acht gediplomeerden kreeg gemiddeld als rapportcijfer een 7,9, waarbij de BOL-ers met een 8+ net wat hoger scoorden dan de BBL-ers met een 7,5. Overigens kunnen aan deze waarderingen, gezien de zeer kleine aantallen, niet meer dan een illustratieve, indicatieve waarde toegekend worden.

Van niet-leerbedrijf naar samenwerking: belangstelling en voorwaarden
Tijdens de interviews met de niet-leerbedrijven werd ook hun bereidheid gepeild om de stap van niet-leerbedrijf naar samenwerking met Drenthe College te maken.
Twee derde van de bedrijven (66 van de 97) beantwoordt de vraag: *'Zou u (opnieuw) met het DC willen samenwerken?'* positief. Bij een (hernieuwd) contact gaat de voorkeur bij deze 66 bedrijven vooral uit naar het samenwerken bij stages (86%) en leer-werkperiodes (50%). Een op de vijf bedrijven voelt wel voor samenwerking bij activiteiten als examens, docentenstages, gastlessen door medewerkers van het bedrijf, excursies in het bedrijf en meewerken aan een onderwijsproject. Vanuit een andere invalshoek geeft daarnaast een op de vijf bedrijven aan belangstelling te hebben voor cursussen voor medewerkers van het bedrijf. Samengevat kan gezegd worden dat er binnen bedrijven die, op basis van eerdere contacten, zich een mening over het DC gevormd hebben, er veel belangstelling bestaat voor bpv-activiteiten, vooral stages, en dat een op de vijf van hen open staat voor andere vormen van samenwerking.

Eerder samengewerkt
Nagegaan is of de niet-leerbedrijven in het verleden al op een of andere manier hebben samengewerkt met Drenthe College. Bijna 40 procent (40 van de 103) van deze bedrijven beantwoordt de vraag positief. Men heeft eerder met Drenthe College samengewerkt maar daaraan is vooral in de periode 2008-2011 een einde gekomen. De voornaamste reden, zo geven 20 van de 40 bedrijven aan, is dat Drenthe College geen stagiaires meer aanbiedt. Andere redenen zijn onder meer dat er geen stageplaatsen op mbo-niveau meer zijn (4 bedrijven), dat men minder goede ervaringen met Drenthe College heeft opgedaan (3 bedrijven) en dat het bedrijf geen leerbedrijf meer is (2 bedrijven). Het feit dat de samenwerking met Drenthe College meestal niet om een onderwijs-inhoudelijke, maar om een 'organisatorische' reden verbroken is, verklaart waarom zoveel van deze niet-leerbedrijven opnieuw met het DC zouden willen samenwerken.

Van de bedrijven die eerder met Drenthe College hebben samengewerkt geeft 73 procent aan belangstelling te hebben voor het hernieuwen van die samenwerking. Onder de bedrijven die nooit met Drenthe College hebben samengewerkt heeft 61 procent belangstelling. Weliswaar lijkt de belangstelling onder de voormalige partners van Drenthe College groter te zijn, echter het verschil tussen de percentages is statistisch gezien niet significant.
Overigens is het ook niet zo dat bedrijven waarmee de samenwerking met Drenthe College gestopt is een negatiever beeld hebben van Drenthe College dan de bedrijven die nu voor het eerst belangstelling hebben voor samenwerking. Beide groepen bedrijven geven een gemiddelde waarderingsscore van 3,2 aan Drenthe College.

Voorwaarden of condities voor samenwerking
Wat moet Drenthe College doen om de samenwerking met nu nog niet-leerbedrijven (nieuw) leven in te blazen? Opvallend is dat iets meer dan de helft (27 van de 50) bedrijven die deze vraag beantwoordt geen voorwaarden vooraf stelt. Een respondent: *"Ik stel geen voorwaarden vooraf. Ik ga persoonlijk in gesprek".*
De voorwaarden die de andere bedrijven stellen vallen in drie groepen uiteen:

1) Drenthe College dient het initiatief te nemen
Bedrijven stappen niet zelf op Drenthe College af. Ze willen, en verwachten, dat Drenthe College de eerste stap zet. De school heeft een bpv-plaats nodig dus, zoals een respondent het verwoordt: *"Moet Drenthe College het initiatief nemen. Kan een mbo-er bij jullie bedrijf aan de slag?"*
De eerste contacten vanuit Drenthe College dienen, zo willen de bedrijven, gepaard te gaan met een informatiestroom naar hen toe. Ze willen graag goed geïnformeerd worden over wat de bedoeling van de stage en/of de leerwerkperiode is.

2) Het DC dient te zorgen voor een goede match tussen stagiair en bedrijf
Ongeveer een kwart van de bedrijven wijst op de noodzaak te zorgen voor een goede match tussen stagiair en bedrijf: *"Goede mensen aanleveren voor stages."* Goed wordt vervolgens op twee manieren aangeduid. Enerzijds wordt verwacht dat de bpv'er vakinhoudelijk van wanten weet. Bedrijven willen soms alleen mbo'ers op niveau 4 of 3. Een andere respondent merkt op: *"Laat leerlingen niet in het eerste jaar al stage lopen, eerst kennis laten opdoen."* Door het hogere niveau van deze stagiaires zijn ze, in de woorden van een andere respondent: "*Zelfstandiger en hebben ze minder begeleiding nodig. We hebben geen tijd voor intensieve begeleiding."* Anderzijds verwachten bedrijven dat een bpv'er gemotiveerd is; dat hij of zij interesse in het vak heeft.

3) Drenthe College dient te zorgen voor goed georganiseerde stages
Wil men met Drenthe College gaan samenwerken dan stelt een op de zes bedrijven voorwaarden aan de manier waarop de stages georganiseerd zijn. De stage moet niet te kort *('minimaal drie maanden")* en niet te lang zijn. Tijdens de stage dienen er goede contacten tussen school en bedrijf te zijn en moet de begeleiding, zowel binnen het bedrijf als vanuit de school, goed geregeld te zijn.

Tenslotte dient ook opgemerkt te worden dat niet alle bedrijven louter passief en afwachtend zijn. Een op de tien bedrijven geeft aan dat ook zij ervoor dienen te zorgen dat de stagevoorwaarden gerealiseerd zijn Bij de derde voorwaarde voor samenwerking tussen school en bedrijf kwam die eigen rol van de bedrijven al in beeld. Als bedrijf, zo meldt een van hen: *"Moeten we zorgen voor goede leermeesters"* en een ander bedrijf zegt: *"We moeten over voldoende opdrachten beschikken"* om de stagiair in staat te stellen iets te kunnen leren.

3.2.3 Niet-leerbedrijven: wél bpv

Van de 456 niet-leerbedrijven blijken er 36 (8%) in het afgelopen jaar bpv'ers van Drenthe College in huis te hebben gehad, dit ondanks het feit dat ze bij Drenthe College niet geregistreerd staan als leerbedrijf[9].
Tabel 3.6 geeft de verdeling van die bedrijven over de sectoren weer. Het blijkt dat het vooral in de sector Economie relatief vaak voorkomt dat een bedrijf uit de categorie 'niet-leerbedrijf van Drenthe College' toch een bpv'er in huis heeft.

Tabel 3.6 – Niet-leerbedrijven – wel bpv: percentage niet-leerbedrijven met bpv'ers naar sector

Sector	Economie	Techniek	Zorg&Welzijn	Totaal N (=100%)
- bpv'ers opgeleid	61%	28%	11%	36

De inzet bij BOL-stages krijgt als rapportcijfer een 6,9 en bij de BBL-leerwerkperioden een 6,8. Een uitsplitsing van deze gemiddelde rapportcijfers is te vinden in tabel 3.7. Ook hier geldt dat, gezien de kleine aantallen, de cijfers een indicatieve waarde hebben.

Tabel 3.7 – Niet-leerbedrijven – wel bpv: rapportcijfers voor de waardering inzet Drenthe College bij beroepspraktijkvorming naar sector

Sector	Economie (n)	Techniek (n)	Zorg&Welzijn (n)	Totaal (n)
- BOL-stages	7,1 (18)	6,7 (7)	6,5 (2)	6,9 (27)
- BBL-leerwerkperioden	6,7 (3)	6,8 (4)	7,0 (1)	6,8 (8)

Ook is deze categorie van niet-leerbedrijven gevraagd om hun mate van waardering voor Drenthe College aan te geven. De gegevens in tabel 3.8 laten zien dat deze bedrijven gemiddeld een score van 3,2 aan Drenthe College geven. Dit gematigd positieve oordeel is gelijk aan de mate van waardering van alle niet-leerbedrijven (zie tabel 3.8). Het meest positief oordelen de niet-leerbedrijven met bpv-ers over de maatschappelijke betrokkenheid van Drenthe College; het minst positief over de mate waarin er initiatieven naar het bedrijfsleven toe worden genomen.

9 Tijdens de uitvoering van het onderzoek bleek dat niet alle opleidingen van Drenthe College in staat waren geweest alle leerbedrijven aan te leveren. Dit kan een deelverklaring zijn voor het vinden van niet-leerbedrijven met bpv.

Tabel 3.8 – Niet-leerbedrijven – wel bpv: waarderingsscores voor Drenthe College, totaal en naar sector; schaalscores 1 = zeer slecht, 5 = zeer goed

Sector	Economie (n_{gem} = 18)	Techniek (n_{gem} = 9)	Zorg&Welzijn (n_{gem} = 3)	Totaal (n_{gem} = 29)
Waarderingsscore	*3,2*	*3,2*	*3,3*	*3,2*
- professionaliteit	3,4	3,2	3 ,0	3,3
- uitstraling toegankelijkheid	3,2	3,6	2,8	3,3
- klantvriendelijkheid voor bedrijfsleven	3,4	3,6	2,7	3,4
- kwaliteit leverend	3,1	3,2	4,0	3,3
- flexibiliteit	3,3	3,4	3,0	3,3
- kwaliteit contacten regionale partners	3,1	3,4	4,0	3,3
- maatschappelijke betrokkenheid	3,4	3,5	4,0	3,5
- ondernemend	3,1	3,1	3,3	3,1
- competentie docenten	3,3	3,1	3,7	3,3
- initiatiefnemend naar bedrijven toe	3,0	2,5	2,7	2,8
- reactiesnelheid op ontwikkelingen regio	2,9	3,0	3,0	3,0

De waarderingsscores per sector zijn voor de niet-leerbedrijven met bpv-ers gelijk aan die gegeven door alle niet-leerbedrijven. Op één uitzondering na, de instellingen in de sector Zorg&Welzijn met bpv'ers, zijn met een score van 3,3 duidelijk positiever dan de instellingen in deze sector die niet met Drenthe College samenwerken (score 2,6, zie tabel 3.5). Het gaat in beide gevallen om een beperkt aantal instellingen, maar het beeld is dat feitelijke samenwerking tussen instelling en roc een positieve invloed heeft op de waarderingscijfers.

4 Waardering cursusbedrijven en stakeholders

4.1 Vraagstelling en verloop veldwerk

In dit hoofdstuk staat het onderzoek centraal dat onder de bedrijven die bij Drenthe College cursussen afnemen is uitgevoerd. Dit type bedrijven wordt aangeduid als *cursusbedrijven.* Er zijn twee typen cursusbedrijven: bedrijven die cursussen afnemen ten behoeve van de scholing van hun personeel (bijvoorbeeld een lasbedrijf of een zorginstelling) en bedrijven die cursussen aanbieden aan hun cliënten (bijvoorbeeld het UWV, een Sociale Werkplaats of een gemeente).
Om een beeld te krijgen van de inzet en bijdrage die Drenthe College levert bij bijvoorbeeld het overleg over (regionaal) arbeidsmarkt- en scholingsbeleid, zijn daarnaast vier belangrijke regionale *stakeholders* telefonisch geïnterviewd.

Vraagstelling
De informatie die bij de cursusbedrijven is ingewonnen, wordt gebruikt om onderzoeksvraag 3 *'Wat is de mate van tevredenheid van bedrijven over cursussen die Drenthe College aanbiedt en van stakeholders over de betrokkenheid van Drenthe College bij beleidsontwikkeling?'* te beantwoorden. Zowel vanuit het perspectief van de cursusbedrijven als van de stakeholders wordt vraag 4 *'Op welke aspecten kunnen het aanbod van Drenthe College en de relatie tussen het roc en externe partijen concreet verbeterd worden? Welke suggesties leveren de bedrijven / stakeholders hiervoor op?'* beantwoord.

Verloop veldwerk
Het adressenbestand van de *cursusbedrijven* is van Drenthe College verkregen. Na completering van het adressenbestand – aanvullen met ontbrekende emailadressen en telefoonnummers – zijn de cursusbedrijven via een email over het telefonische interview geïnformeerd. De volgende onderwerpen stonden in de uitgevoerde telefonische interviews centraal:
- aantal, onderwerp en doelgroep van de cursussen (medewerkers of cliënten);
- waardering voor het aanbod van cursussen door Drenthe College;
- waardering voor inhoud en organisatie deze cursussen.

Drenthe College leverde 97 adressen van bedrijven aan die in de periode september 2010 – september 2011 een cursus afgenomen hadden. Na het 'ontdubbelen' van het bestand bleven er 76 bedrijven over (zie overzicht 4.1). Een belronde langs deze bedrijven maakte duidelijk dat 21 van hen buiten de populatie vielen. Men had, volgens beste weten van de contactpersonen in de bedrijven, geen cursussen afgenomen van Drenthe College.

Van de resterende 55 bedrijven namen er uiteindelijk 17 – ofwel 31 procent – aan het onderzoek deel. Van de 38 niet responderende bedrijven zagen er 33 van deelname af vanwege tijdgebrek, geen belang bij het onderzoek, of: *"Ons bedrijf neemt nooit aan onderzoek deel"* en vijf omdat er geen goed geïnformeerde contactpersoon aanwezig was: *"Dan moet u maar alle cursisten interviewen".* Van de 17 overgebleven bedrijven namen er 14 cursussen voor medewerkers af en 3 cursussen voor cliënten.

Overzicht 4.1 – Verloop van bruto naar netto steekproef en behaalde response

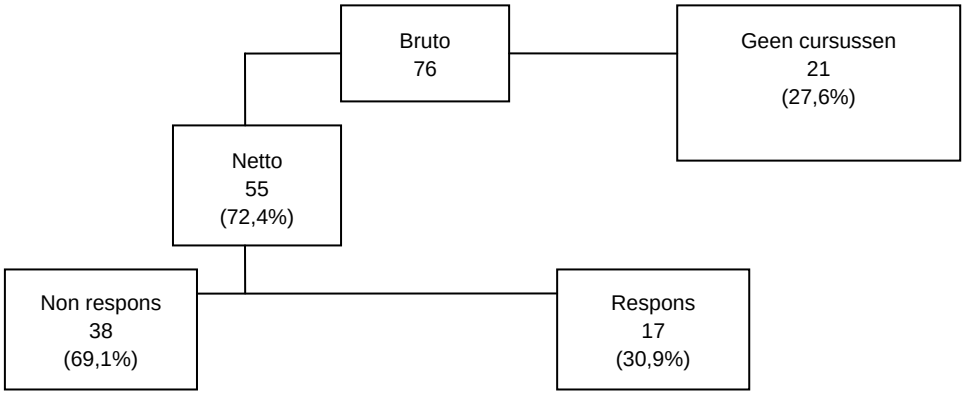

Naast deze cursusbedrijven zijn er vier voor Drenthe College belangrijke *stakeholders* telefonisch geïnterviewd. Deze stakeholders zijn de gemeente Emmen, Baanzicht/Werkplein Assen, ESF bureau Drenthe en de provincie Drenthe. De interviews volgden de lijn van de telefonische enquête met de cursusbedrijven, maar er werd dieper ingegaan op de bijdrage van Drenthe College bij het vormgeven en uitvoeren van arbeidsmarkt- en scholingsbeleid in de provincie.

4.2 Cursusbedrijven: waardering van cursussen en het imago

Waardering cursussen voor personeelsleden van bedrijven
De respondenten van de bedrijven die cursussen voor medewerkers afnemen bij Drenthe College geven deze cursussen als rapportcijfer een 7,1 (ruim boven het ijkpunt). Dit overall oordeel is gebaseerd op 16 cursussen georganiseerd voor 14 bedrijven. De cursussen vallen uiteen in drie groepen: beroepsgerelateerde cursussen, bijv. lassen en financieel assistent, computercursussen en een cursus bedrijfshulpverlening. Het aantal studenten van de cursussen varieert tussen de 1 en de 50.

Die relatief hoge mate van tevredenheid blijkt ook uit de positieve visie van de respondenten op afzonderlijke aspecten van de cursussen en het aanbod van Drenthe College (zie tabel 4.1). Met tien van de dertien stellingen in de tabel zijn de respondenten het (meer dan) eens. Overall wordt er een score van 3,9 op de vijfpuntsschaal gegeven.
Het meest positief oordeelt men over keuze voor de locatie van de cursussen (score: 4,4). Deze zijn voor de studenten goed te bereiken. Minstens zo belangrijk is dat de bedrijven tevreden zijn over de efficiëntie van de cursussen van Drenthe College (score: 4,2). Ze kosten niet meer tijd dan nodig om de doelen te bereiken. Ook worden de tijdstippen waarop de cursussen worden gegeven als goed beoordeeld (score: 4,2).

Tabel 4.1 – Cursusbedrijven: beoordeling van cursussen voor medewerkers en cliënten van bedrijven; schaalscores 1=zeer mee oneens, 5=zeer mee eens

Aspecten	Medewerkers (n=11) (sd)	Cliënten (n=3) (sd)	Totaal (n=14) (sd)
Gemiddelde waardering	3,9 (0,5)	4,3 (0,5)	4,0 (0,4)
- bereikbaarheid locaties	4,4 (0,5)	4,7 (0,6)	4,4 (0,5)
- efficiëntie cursussen	4,2 (0,8)	4,0 (1,0)	4,2 (0,8)
- passendheid tijdstip	4,2 (0,6)	4,3 (1,2)	4,2 (0,7)
- aanpassing doelen en inhouden	4,1 (0,7)	3,7 (1,5)	4,0 (0,9)
- prijs-kwaliteit verhouding	4,1 (0,7)	4,3 (0,6)	4,1 (0,7)
- aanbod passende cursussen, maatwerktrajecten en BBL-opleidingen	4,0 (0,9)		
- deskundigheid docenten	4,0 (0,7)	4,3 (0,6)	4,1 (0,6)
- effectiviteit cursussen	4,0 (0,8)	4,7 (0,6)	4,2 (0,8)
- aantrekkelijkheid lesmateriaal	3,9 (0,7)	3,3 (1,2)	3,7 (0,8)
- breedte aanbod scholingsactiviteiten	3,8 (1,0)	4,3 (0,6)	3,9 (0,9)
- waarde diploma/certificaat voor bedrijf	3,4 (1,2)		
- toegankelijkheid tot maatschappij met diploma/getuigschrift		5,0 (0,0)	
- waarde diploma/certificaat op arbeidsmarkt	3,4 (1,1)	5,0 (0,0)	3,7 (1,2)
- informatieverschaffing over opleidingsaanbod	3,1 (1,0)	3,7 (1,2)	3,3 (1,0)

Drie aspecten van de cursussen voor medewerkers van bedrijven worden verhoudingsgewijs laag beoordeeld. Opvallend is dat het bij twee aspecten gaat om de waarde van het diploma / certificaat dat behaald wordt. Het gaat daarbij zowel om de waarde van het diploma/certificaat binnen het bedrijf als om die waarde op de arbeidsmarkt. Bij doorvragen op dit punt bleek dat de verklaring voor deze verhoudingsgewijs lage mate van waardering voor het certificaat / diploma ligt in de interpretatie van de omschrijvingen ‘grote waarde’ en ‘waardevol’. In het algemeen kennen de respondenten de cursussen, en daarmee de diploma’s en certificaten, zeker ‘waarde’ toe, maar meer in termen van een ‘toegevoegde’ waarde. Bijvoorbeeld: bedrijven die computercursussen afnemen, vinden het belangrijk dat medewerkers kunnen omgaan met computers, maar het is niet de belangrijkste competentie bij de uitoefening van het beroep. De cursus voegt op een bepaald onderdeel van het beroep iets extra’s toe. Dezelfde verklaring geldt voor de ‘lage’ waarde van een cursus op de arbeidsmarkt. Een cursus wordt vooral aangeboden omdat deze van belang is voor het bedrijf. Het eventuele belang voor de arbeidsmarkt is ‘mooi meegenomen’, maar geen voorwaarde voor deelname.

Over de informatieverstrekking met betrekking tot het aanbod aan cursussen van Drenthe College zijn de cursusbedrijven het minst tevreden. Geen enkele respondent is het zeer eens met de stelling dat Drenthe College heldere informatie over dit aanbod verstrekt. Men geeft aan wel te weten dat Drenthe College een breed aanbod in scholingsactiviteiten heeft, maar de exacte inhoud van dit aanbod blijkt niet helemaal duidelijk, doordat hier niet voldoende informatie over wordt gegeven. De respondenten zien graag dat Drenthe College op algemene informatiebijeenkomsten meer op de inhoud van het scholingsaanbod ingaat, in plaats van enkel de breedte te omschrijven. Ook zien zij graag dat Drenthe College een meer proactieve houding aanneemt ten aanzien van deze informatieverstrekking, in plaats van enkel deze informatie te verstrekken op aanvraag.

Uit de gesprekken met de bedrijven met cursussen voor personeelsleden komt een drietal aanbevelingen naar voren:

- *Verbeter de – telefonische – bereikbaarheid van Drenthe College*. Een respondent merkt op: ”*Drenthe College is een logge organisatie”* Hiermee wordt bedoeld dat respondenten soms het gevoel hebben 'van het kastje naar de muur' te worden gestuurd, vooral bij telefonisch contact.
- *Zet deskundige docenten in.* Niet alle respondenten zijn even tevreden over de expertise van de docenten. Een van de respondenten meldt: *'Ik geef deze stelling een 3, maar ik moet zeggen dat er tussen de docenten 1'en en 5'en zitten.'* Over het algemeen zijn de bedrijven tevreden, maar niet alle bedrijven altijd.
- *Verminder de inschrijflast bij korte cursussen*. Er worden naar de mening van studenten bij cursussen die twee tot drie avonden duren te veel gegevens van de studenten gevraagd (zoals het BSN nummer). Potentiële studenten besluiten daarom niet deel te nemen aan de cursus, waardoor er te weinig studenten overblijven om de cursus te laten doorgaan.

Waardering voor cursussen voor cliënten van bedrijven

Zoals aangegeven, er zijn met drie respondenten gesprekken gevoerd over de cursussen die zijn georganiseerd voor cliënten van het bedrijf. Ook zij hebben gereageerd op de stellingen in tabel 4.1. Ook deze respondenten zijn tevreden over de cursussen. Daarnaast is hen naar een rapportcijfer gevraagd. Zij geven dan een 8. Hoewel het aantal respondenten dat een cijfer heeft gegeven vrij klein is, kunnen de cijfers toch als indicatief worden gezien. In dit geval geldt dat de 8 aangeeft dat Drenthe College op de goede weg is, wat de (organisatie van de) cursussen betreft.

Het cursusbestand waarop dit oordeel gebaseerd is, bestaat uit 6 verschillende beroepsgerelateerde cursussen, bijv. niveau 3 secretariaat en helpende en twee verschillende computercursussen, bijvoorbeeld het bouwen van websites, waaraan in totaal een klein 40 cursisten hebben deelgenomen. Ofschoon het gezien het geringe aantal respondenten bij deze groep moeilijk is om ‘harde’ vergelijkingen te maken met de voorgaande groep, valt het op dat waar waarde van diploma’s en certificaten bij personeelsleden van bedrijven ‘laag’ scoren, voor cliënten van bijvoorbeeld een UWV precies het omgekeerde geldt. De diploma’s en certificaten bieden, volgens de respondenten toegang tot de maatschappij en zijn waardevol op de arbeidsmarkt. Het verschil in doelstelling waarom een cursus door een personeelslid of door een UWV cliënt gevolgd wordt,kan bijna niet scherper geïllustreerd worden. Ook over de effectiviteit van de cursussen voor de cliënt is men over het algemeen zeer positief.

Enkele verbetersuggesties uit de interviews:

- *Geef een cliënt vanaf het eerste gesprek een vaste contactpersoon.* Ook deze respondenten zijn van mening dat het leggen van contacten met Drenthe College verbetering behoeft. Cliënten doen aan de eerste persoon die zij aan de telefoon krijgen hun verhaal. Daarna worden zij een aantal keren doorverbonden en moeten ze telkens opnieuw hun verhaal doen. Ook blijkt dat cliënten, bij opnieuw bellen, niet altijd dezelfde persoon aan de lijn krijgen die hen de vorige keer te woord heeft gestaan. Gevolg: de cliënt dient het verhaal nogmaals te vertellen. Cliënten ervaren dit als erg vervelend.
- *Flexibiliseer de cursussen verder.* Het wordt op prijs gesteld als het aanbod cursussen nog beter op individuele cliënten wordt aangepast. Als voorbeeld wordt gegeven dat het soms, gezien het verschil in kennisniveau, niet nodig is dat alle cursisten alle onderdelen van de

cursus volgen. Toch duurt de cursus dan even lang als wanneer wel alle onderdelen worden gevolgd. *'Andere instellingen geven dan een verkorte cursus'*.

- *Verhoog de kwaliteit van het lesmateriaal*. Het lesmateriaal blijkt niet altijd even aantrekkelijk te zijn. Dit aspect scoort een 3,3. De inhoud wordt als goed beschouwd, maar de presentatie is nogal chaotisch voor bepaalde doelgroepen. Gezien de doelgroep, cliënten die het onderwijs voortijdig hebben verlaten of onderwijs op de laagste niveaus hebben gevolgd, is het belangrijk dat het lesmateriaal een duidelijke lijn heeft en een goed begrijpbare volgorde.

Het imago volgens cursusbedrijven

Zes cursusbedrijven hebben imagoscores aan Drenthe College gegeven (zie tabel 4.2). De gemiddelde score van 3,6 (boven het ijkpunt 3,2) kan als een positief oordeel worden gezien. Het hoogst scoort Drenthe College op maatschappelijke betrokkenheid. Daarnaast blijkt Drenthe College toegankelijkheid uit te stralen naar de cursusbedrijven. De laagste imagoscore haalt Drenthe College op 'initiatiefnemend naar bedrijven toe'. Al met al geven de cursusbedrijven een positief oordeel over de imagokenmerken.

Tabel 4.2 – Cursusbedrijven – Imagoscores

Imagekenmerk	Gemiddelde score (n_{gem}=6)
Gemiddelde waarderingsscore	*3,6*
- professionaliteit	3,5
- uitstraling toegankelijkheid	3,9
- klantvriendelijkheid voor bedrijfsleven	3,7
- kwaliteit leverend	3,4
- flexibiliteit	3,6
- kwaliteit contacten regionale partners	3,7
- maatschappelijke betrokkenheid	4,0
- ondernemend	3,7
- competentie docenten	3,6
- initiatiefnemend naar bedrijven toe	3,2
- reactiesnelheid op ontwikkelingen regio	3,6

4.3 Stakeholders over beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering

Zoals hierboven gemeld, zijn vier belangrijke stakeholders van Drenthe College telefonisch geïnterviewd. Daarbij is, naast de inzet en bijdrage in (regionaal) overleg, ook de kwaliteit van de cursussen die deze stakeholders voor hun cliënten afnemen, aan de orde gekomen. Er is gesproken met vertegenwoordigers van Baanzicht/Werkplein Assen, het ESF bureau Drenthe, de provincie Drenthe en de afdeling werkgelegenheid van de gemeente Emmen.

Drenthe College als regionale 'spin in het web'

Binnen de visie van het ministerie van OCW fungeren roc's als een regionale 'spin in het web' daar waar het gaat om het aanbod van middelbaar beroepsonderwijs. Tevens stemmen zij, binnen deze visie, hun opleidingenaanbod af op (komende) ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt. Dit geldt ook voor het aanbod aan cursussen voor werkenden en werkzoekenden.

De stakeholders zijn allen van mening dat Drenthe College deze rol *goed vervult*. Voor Baanzicht/Werkplein Assen is het roc de belangrijkste partner waar het gaat om het bespreken van het arbeidsmarktbeleid. Het ESF bureau geeft aan dat voor hen de inbreng vanuit Drenthe College bij het vaststellen van de behoeften op de regionale arbeidsmarkt wat minder belangrijk is. Zowel de gemeente Emmen als de provincie Drenthe, die regionale overlegbijeenkomsten over trends op de arbeidsmarkt voorzit, menen dat Drenthe College een waardevolle bijdrage levert, met name binnen de Drentse beleidsgroep Arbeidsmarktbeleid. Naast het overleg in dit platform, vindt er regelmatig overleg plaats tussen het College van Bestuur van Drenthe College en de sectorhoofden van de provincie. De provincie geeft aan dat dit overleg op prettige wijze verloopt.

Afstemming opleidingsaanbod op regionale arbeidsmarkt
De stakeholders zijn van mening dat het nodig is op een aantal punten te streven naar een *sterkere afstemming van onderwijsaanbod op de ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt*. Zo geven Baanzicht / Werkplein Assen, de gemeente Emmen en het ESF bureau aan dat de aansluiting van het onderwijs van Drenthe College op de arbeidsmarkt sterker kan. Men signaleert positieve stappen in deze richting binnen Drenthe College. Naast input van de gemeente Emmen wordt ook de expertise van Baanzicht / Werkplein Assen ingezet om een verbeterslag in de aansluiting te maken. Overigens merkt Baanzicht / Werkplein Assen wel op dat de oorzaak van deze nog wat gebrekkige aansluiting zeker niet uitsluitend bij Drenthe College ligt. Ook het keuzegedrag van de scholieren, dat wil zeggen: het kiezen voor een opleiding die niet aansluit bij vragen op de arbeidsmarkt, is mede een belangrijke een reden is van de gebrekkige aansluiting. Naast een betere aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt, zou de provincie Drenthe graag zien dat er meer en betere doorlopende leerlijnen komen tussen mbo (Drenthe College) en hbo (bijv. Stenden Hogeschool).

Uitvoering van scholingsbeleid: projecten
In de afgelopen periode hebben de stakeholders met Drenthe College samengewerkt bij een aantal grote projecten waarin beleid omgezet werd in praktijk. Zo is er samenwerkt in het inmiddels afgeronde project ‘leren en werken’. Tevens hebben het ESF bureau en Drenthe College samen een basisopleiding ontwikkeld waarin studenten kennis kunnen maken met de belangrijkste sectoren op de arbeidsmarkt en hun sociale vaardigheden kunnen verbeteren. Deze opleiding wordt door Baanzicht/Werkplein Assen afgenomen voor haar cliënten. Over deze samenwerking zijn de stakeholders tevreden.

Er worden enkele kritische kanttekeningen gezet bij de organisatorische inkadering van dergelijke projecten binnen Drenthe College. De stakeholders zouden het op prijs stellen wanneer er een *stevigere organisatorische structuur* zou komen binnen Drenthe College voor – de ontwikkeling van – cursussen voor cliënten. En dat deze zou blijven. Daarnaast melden de stakeholders dat men, vooral de individuele cliënten, te vaak het gevoel heeft dat men telkens opnieuw een contactennetwerk moet opbouwen. Ook zou men het op prijs stellen dat er wat meer projectaanvraag-/ontwikkelcapaciteit binnen Drenthe College zou zijn. Men zou graag zien dat Drenthe College het draagvlak hiervoor zou verbreden en zich meer pro-actief zou opstellen. *'Maar, maar ja, dat kost geld*,' aldus een stakeholder.

Uitvoering scholingsbeleid: cursussen
In de interviews is ook ingegaan op een aantal aspecten van de cursussen voor cliënten die Drenthe College vaak in samenwerking met de stakeholders organiseert. De provincie Drenthe

speelt bij cursussen voor cliënten een kleine rol, aangezien zij aanvragen voor cursussen via het ESF bureau laat lopen. De overige stakeholders zijn positief over de cursussen van Drenthe College. Een stakeholder geeft *'een dikke acht';* twee andere zijn iets bescheidener en geven respectievelijk een 7- en een dikke voldoende. Deze stakeholders nemen ieder meer dan 10 verschillende cursussen (waaronder de brede basisopleiding en NT2 cursussen) af, waar ruim 200 cliënten aan deel hebben genomen.

Verbetersuggesties
Suggesties voor verbeteringen in het cursusaanbod voor cliënten hebben vooral te maken met het beter afstemmen van het aanbod op de specifieke kenmerken van de doelgroepen. Anders gezegd: besteed aandacht aan de vraag waarom jongeren het onderwijs ongekwalificeerd verlaten of waarom zij steeds weer de arbeidsmarkt verlaten.

- *Kies de docenten zorgvuldig uit*. Baanzicht/Werkplein Assen, de gemeente Emmen en het ESF bureau merken op dat de organisatie van de cursussen op het punt van de deskundigheid van docenten beter kan. Een expert wil dit aspect als rapportcijfer *'hoogstens een 5'* geven. Het ESF bureau geeft aan dat jongeren die eerder op Drenthe College zijn uitgevallen vanwege bepaalde 'starre' leraren, vervolgens weer, via een van de stakeholders, bij Drenthe College komen en met dezelfde leraren te maken krijgen: "Z*et nu niet diezelfde docenten weer voor de 'ESF'-groep."* De gemeente Emmen en Baanzicht / Werkplein Assen zijn van mening dat de docenten teveel theoretisch lesgeven: "*Vaak vallen de cliënten uit, omdat zij niet met zoveel theorie kunnen/willen omgaan. Vervolgens komen zij weer in een cursus waar weer evenveel theorie wordt geboden."* Men meent dat dit deels komt door de *'vergrijzing van het docentenbestand'*. . Ook het lesmateriaal dient meer op de praktijk in te spelen, om het aantrekkelijk te houden voor de studenten.
- *Verminder de tussentijdse uitval*. Ook de effectiviteit van sommige cursussen laat te wensen over volgens de stakeholders. Het ESF bureau noemt het verschil in opbrengst tussen beroeps- en 'avo' opleidingen als verbeterpunt. Er zou veel meer ingezet moeten worden op het voorkomen van het tussentijds stoppen.
- *Verbeter de locatie en het tijdstip van de cursussen*. Het ESF bureau meent dat bij NT2 cursussen een variatie in locatie welkom is, bijvoorbeeld wijkcentrum of moskee. De gemeente Emmen merkt op dat bij het bepalen van het tijdstip rekening zou kunnen worden gehouden met mensen met kinderen Een cursus 's avonds betekent dat het makkelijker is kinderopvang te regelen.

Opgemerkt wordt dat de stakeholders van mening zijn dat op veel van deze punten Drenthe College al duidelijk vooruitgang heeft geboekt. Er is positief gereageerd op eerder gedane suggesties voor aanpassingen. Wel hoopt en verwacht men dat Drenthe College op een aantal punten, zoals uitbouwen organisatorische structuur en inzet van doelgroep specifieke docenten, verdere stappen zal zetten.